

POKOJ i DOBRO

1/2018
ISSN 1664-3233

KWARTALNIK FRANCISZKAŃSKIEGO ZAKONU ŚWIECKICH

REGIONY: BIELSKO-ŻYWIECKI, CZĘSTOCHOWSKI, KATOWICKI, LUBLINIECKO-TARNOGÓRSKI, RYBNICKI

<http://fzskatowice.pl> www.fzs.info.pl

XV KAPITUŁA GENERALNA FZŚ W RZYMIE (SS. 5–9)

Kopia Reguły FZŚ spisana po łacinie, którą otrzymał każdy uczestnik Kapituły.

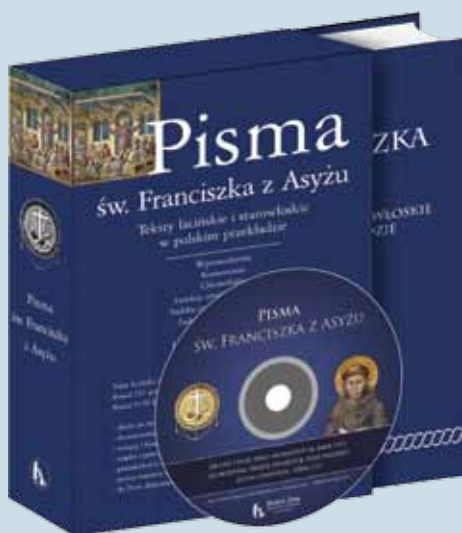

Wizerunek św. Franciszka, który przebywał w tym klasztorze kilka miesięcy w 1223 r.

Klasztor św. Benedykta i św. Scholastyki w Subiaco.

NAJNOWSZE WYDANIA PISM I BIOGRAFII ŚW. FRANCISZKA Z ASYŻU PO POLSKU (SS. 15–17)

„NIEZNAJOMOŚĆ PISM ŚW. FRANCISZKA JEST NIEZNAJOMOŚCIĄ JEGO SAMEGO!”

DRODZY CZYTELNICY

Ten numer kwartalnika rozpoczynamy od relacji z Kapituły Generalnej FZŚ. Prezentujemy ten temat jako pierwszy, gdyż jest ważny. Zazwyczaj skupiamy się na kapitułach dotyczących naszych wspólnot czy też tych na szczeblu regionalnym lub narodowym. A to przecież Rada Międzynarodowa podczas kapituły generalnej nadaje ton naszej formacji, określa nasze wyzwania, wytycza nowe kierunki pracy zakonnej. Zaznaczmy, że podczas tej kapituły br. Tibor Kauser, nasz przełożony generalny, ogłosił obchody Roku Jubileuszowego (24.06.2018–24.06.2019) dla uczczenia 40-lecia obecnej Reguły FZŚ, zatwierdzonej przez papieża Pawła VI 24.06.1978 roku listem apostołskim *Seraphicus Patriarcha*.

W poprzednim numerze pisaliśmy o wieczorze wspomnieniowym z okazji 25-lecia powstania struktur FZŚ w Polsce, który miał miejsce podczas Rekolekcji Narodowych FZŚ w Kalwarii Zebrzydowskiej. Dziś uzupełniamy ten temat fragmentami nauk rekolekcyjnych wygłoszonych w tamtym czasie. Zawarte w nich myśli stanowią dobry materiał do przemyśleń na czas Wielkiego Postu i do pracy nad sobą. Dopełnienie stanowi tekst o darach i charyzmatkach Ducha Świętego. W kolejnej lekcji z franciszkanizmu piszemy o wydaniach źródeł franciszkańskich w Polsce oraz o ich roli w przeżywaniu naszego charyzmatu. Poza tym wart uwagi jest ostatni „Wykład modlitwy *Ojciec nasz*” św. Franciszka z Asyżu. Polecamy również artykuły traktujące o wydarzeniach we wspólnotach, szczególnie te zawarte w cyklu „Nasze historie”.

Jesteście ludem odkupionym, opowiadajcie dzieła potęgi Tego, który was wezwał z ciemności do swojego przedziwnego światła. Alleluja! Niech zmartwychwstały Chrystus napęlnia Wasze serca paschalnymi darami i pozwala trwać w radości i pokoju.

redakcja

Uwaga – ważny komunikat na s. 4 dla Regionu Katowickiego.

Materiały do nr. 2/2018 nadsyłać do połowy kwietnia, a do nr. 3/2018 do połowy czerwca. Prosimy o uważne i czytelne podpisywanie się pod artykułami, zarówno w wersji elektronicznej, jak i papierowej.

Redakcja:

Rada Regionalna FZŚ Region Katowicki
Przełożona s. Julia Niemiec
e-mail: julianiemiec@gmail.com

Zespół redakcyjny: s. Julia Niemiec,
s. Bożena Karkoszka, o. Maksymilian
Brylowski OFM, **zdjęcia red.** s. Leokadia Puto

Redakcja i korekta: s. Maria Pietyra

Konsultacja: o. Ariel Kucia OFM
e-mail: miriamkorpida@gmail.com

Materiały do kwartalnika prosimy przesyłać:

Maria Pietyra
ul. Wiertnicza 20/14, 40-304 Katowice
lub na e-mail: mpietyra@interia.pl

Konto FZŚ Regionu Katowice:

Bank Zachodni WBK
60 1090 2011 0000 0001 3050 5926

**Za zgodą Ministra Prowincjalnego
Prowincji Wniebowzięcia NMP
w Katowicach-Panewnikach
Do użytku wewnętrznego FZŚ**

*Zdjęcia nieopisane pochodzą z zasobów
redakcji i wspólnot FZŚ*

*Redakcja zastrzega sobie prawo
skracania i adiustacji tekstów
oraz zmiany tytułów.*

DTP i druk:

FPR „MACGRAF”
40-761 Katowice, ul. Panewnicka 91
e-mail: biuro@macgraf.pl
www.macgraf.pl

W NUMERZE

Wydarzenia – informacje – komunikaty

- 4 | Relacja z XV Kapituły Generalnej FZŚ w Rzymie

Modlitwy św. Franciszka

- 10 | „Wykład modlitwy *Ojciec nasz*” (cz. 10)

W nurcie formacji

- 11 | Życie charyzmatami i darami Ducha Świętego
- 13 | Kompedium KKK – Wierzę w Ducha Świętego

Lekcje z franciszkanizmu

- 14 | Wydania źródeł franciszkańskich w Polsce
- 16 | Rola źródeł w przeżywaniu charyzmatu franciszkańskiego

Aktualności

- 17 | Kalendarz liturgiczny
Rok Jubileuszowy z okazji 40-lecia obecnej Reguły FZŚ

Rozważanie słowa Bożego

- 18 | Uroczystość Najświętszej Trójcy
- 19 | Misterium Boga w Trójcy Jedynego

Życie i choroby

- 20 | Piramida żywieniowa

Z życia wspólnot regionów

ss. 22–27

Nasze historie

- 28 | 25-lecie wspólnoty FZŚ w Strzebinie
- 29 | Historia wspólnoty w Stanowicach
- 30 | Wspólnota FZŚ w Katowicach-Zadolu

KOMUNIKAT RADY REGIONU KATOWICKIEGO

Zawiadamiamy, że spotkanie z okazji **uroczystości św. Franciszka**, mające się odbyć 4 października, jest przełożone na sobotę **6 października** i połączone z sympozjum, zorganizowanym z okazji 40. rocznicy zatwierdzenia aktualnej Reguły FZŚ i 30-lecia tworzenia się struktur FZŚ w Polsce i powstania obecnego Regionu Katowickiego.

Początek sympozjum w domu parafialnym o godz. 9, potem Msza św. o 12.00 w bazylice, a po niej spotkanie braterskie w domu parafialnym.

Natomiast **szkolenie dla mistrzów formacji**, mające się odbyć 6 października w Panewnikach, zostaje przesunięte na sobotę **17 listopada**. Miejsce i godzina szkolenia bez zmian.

KOMUNIKAT RADY NARODOWEJ NR 2/X/2017

Czcigodni Ojcowie,
Drogie Siostry i Drodzy Bracia we Wspólnotach Regionalnych

Przekazuję następujące informacje z obrad Rady Narodowej Franciszkańskiego Zakonu Świeckich w Polsce: **1.** Formacja; **2.** Rekolekcje w Kalwarii Zebrzydowskiej; **3.** Kapituła Generalna w Rzymie; **4.** Rekolekcje we Włoszech śladami św. Franciszka z Asyżu; **5.** Kryteria przyjęć do FZŚ; **6.** Aktualizacja informacji o Wspólnotach Miejskowych; **7.** Terminy kapituł i wizytacji w roku 2018.

Ad 1. Formacja

Zeszyt formacyjny na rok 2018 będzie zawierał konferencje opracowane przez ojców asystentów: narodowych, prowincjalnych i regionalnych pod ogólnym tytułem *POSIĄŚĆ DUCHA PAŃSKIEGO* (2 Reg 10,9).

24 czerwca 2018 r. przypada 40. rocznica zatwierdzenia odnowionej Reguły przez papieża Pawła VI. Wdzięczni Bogu za ten dar starajmy się wiernie ją zachowywać. Reguła będzie szczególnym tematem rozważań podczas ogólnopolskich spotkań formacyjnych, a opracowane konferencje będą przekazywane do rad regionalnych.

Uległ zmianie termin spotkania radnych ds. formacji z Radą Narodową; odbędzie się ono w dniach 28–29 kwietnia 2018 roku.

Ad 2. Rekolekcje w Kalwarii Zebrzydowskiej

Dziękuję uczestnikom rekolekcji dla rad regionalnych, odbywających się w Kalwarii Zebrzydowskiej w dniach 6–8 października 2017 r., w 25. rocznicę I Kapituły Narodowej z udziałem przełożonej generalnej i asystentów generalnych. Relacja ze spotkania jubileuszowego jest zamieszczona na stronie internetowej RN, będzie także na łamach „Głosu św. Franciszka”. Natomiast zainteresowanych treścią rekolekcji na temat „Wiara, nadzieja i miłość teraz i na wieki”, głoszonych przez o. Nikodema Sobczyńskiego OFM, asystenta narodowego FZŚ, informuję, że będą przekazane w najbliższym czasie.

Ad 3. Kapituła Generalna w Rzymie

Siostra Maria Teodorowicz, delegat do Rady Międzynarodowej, uczestniczyła w Kapitułce Generalnej FZŚ odbywającej się w dniach 4–11 listopada 2017 r. w „Seraphicum” w Rzymie. Uczestnictwo naszego delegata było możliwe dzięki wsparciu wspólnot narodowych z bardziej zamożnych krajów.

Ad 4. Rekolekcje we Włoszech śladami św. Franciszka z Asyżu

Rekolekcje „Śladami św. Franciszka” we Włoszech planowane są w dniach 19–27 maja 2018 roku.

Ad 5. Kryteria przyjęć do FZŚ

Rada Narodowa ponownie zwraca uwagę, by w przyjmowaniu nowych kandydatów do FZŚ przestrzegać zasad zawartych w Konstytucjach Generalnych (Art. 39).

Ad 6. Aktualizacja informacji o wspólnotach miejskowych

Bardzo proszę o zweryfikowanie i nadesłanie aktualnych kontaktów do wspólnot miejskowych, aby można uaktualnić dane na stronie internetowej Rady Narodowej.

Ad 7. Terminy kapituł i wizytacji w roku 2018

Proszę także o nadesłanie propozycji terminów kapituł i wizytacji w Regionach w roku 2018, najlepiej dwa alternatywne, by Rada Narodowa mogła zaplanować wyjazdy na spotkaniu planowanym na 2 grudnia 2017 roku.

Życząc owocnego czasu Adwentu, przygotowującego do radosnych Świąt Bożego Narodzenia, serdecznie pozdrawiam, Pokój i Dobro!

s. Joanna Berłowska
przełożona narodowa FZŚ w Polsce

ORDINE FRANCESCANO SECOLARE

XV° CAPITOLO GENERALE ORDINARIO
 “Come Tu mi hai mandato nel mondo,
 anch’io li ho mandati nel mondo” Gv 17,18

Roma, SERAPHICUM 4 - 12 novembre 2017

Fragment homilii wygłoszonej na Mszy św. 4 listopada 2017 r., na otwarcie Kapituły Generalnej OFS, wygłoszonej przez kard. Pietra Parolína.

STANĘLIŚMY POŚRÓD WAS PEŁNI SKROMNOŚCI, JAK MATKA TROSKLIWIE OPIEKUJĄCA SIĘ SWOIMI DZIEĆMI

(1 TES 2,7)

Drodzy Bracia i Siostry Franciszkańskiego Zakonu Świeckich, te słowa św. Pawła, przed chwilą usłyszane w drugim czytaniu, podkreślają jeden z najbardziej sugestywnych obrazów wyrażający głoszenie Ewangelii z typowym dla tego zadania przynagleniem matki, która troszczy się nie tylko o dobro materialne, lecz także o to duchowe swoich synów. Słowo Boże naprawdę rodzi ludzi w Chrystusie i jest ono co najmniej potrzebne dla wzrostu wiary.

Również wy, zgodnie z waszym świeckim powołaniem wewnątrz Kościoła, jesteście zaangażowani w głoszenie i świadczenie Ewangelii, poświęcając się apostołstwu przez wspólnotę zainspirowaną charyzmatem św. Franciszka. Dlatego również do was jest skierowany opis misji chrześcijańskiej, którą apostoł przedstawia poprzez matczyzny obraz.

Istnieje bowiem różnica pomiędzy obrazem matczynym apostołstwa a tym, które wypływa z pozostałych dwóch czytań, przerwane przez ostrzeżenia cięte i surowe. Są one skierowane do kapłanów Starego Przymierza, do uczonych, do faryzeuszy, lecz wskazują na ryzyko zasadzek, które są zawsze obecne również w apostołstwie świeckich.

Wy zaś zbczyliście z drogi, wielu doprowadziliście do sprzeniewierzenia się Prawu (Ml 2,80. Te słowa proroka Malachiasza podkreślają wielką odpowiedzialność nie tylko pasterzy, lecz tych wszystkich, którzy pod natchnieniem Ducha Świętego zostali powołani do życia świeckiego i do osiągnięcia doskonałości w wypełnianiu przykazania miłości. Pan dzisiaj wzywa was do działania w świecie jako zacznyn, natchnionych duchem chrześcijańskim, świadomych obowiązku odważnego pielgrzymowania na drodze świętości na wzór życia serafickiego Biedaczyny z Asyżu. Ta perspektywa jest niezbędnym zadaniem, zwłaszcza dla odpowiedzialnych za duchowe prowadzenie waszych wspólnot, od których oczekuje się, by były jako pierwsze zanurzone w duchu franciszkańskim, który sam w sobie jest ewangeliczny, potrafiący patrzeć na świat z dystansem. (...)

Największy z was niech będzie waszym sługą (Mt 23,11). To są słowa, które dodają odwagi (...), by żyć misją i świadectwem chrześcijańskim jako unizonym sługom Kościoła i sługom braci. Powinniśmy być wdzięczni tym, którym służymy przez nasz apostołat, przez fakt, że możemy z pokorą służyć im w Chrystusie, pamiętając

nauczanie boskiego Mistrza, który mówi: *Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili (Mt 25,40). (...)*

Te odniesienia ewangeliczne mogą być uznane za cenne wskazówki dla waszej kapituły generalnej pośredniej [czyli nie wyborczej – przyp. red.], którą inaugurujecie dzisiaj mottem: *Jak Ty Mnie posłałeś na świat, tak i Ja ich na świat posłałem (J 17,18). Prace tych dni zaangażują was w rozeznawanie sposobów i ścieżek jak najbardziej odpowiednich do życia franciszkańskim charyzmatem świeckich we współczesnym kontekście społecznym. Meta, do której zdążacie, to głęboka przynależność do Chrystusa! I to jest niezbędny punkt odniesienia każdej perspektywy wspólnotowej i apostołskiej, jak i gwarancja skuteczności każdego programu duszpasterskiego. Pogłębienie spotkania z Jezusem, codzienna osobista i intymna rozmowa z Nim w modlitwie, stałe odniesienie do wydarzeń ewangelicznych w świetle nauczania św. Franciszka są najżyźniejszym terenem do skonkretyzowania waszego specyficznego programu życia chrześcijańskiego.*

Należy sobie głęboko uświadomić fakt, że nie można być „rodzącymi” wiarę, jeżeli wpieryw nie jest się „zrodzonym” przez wiarę. Paweł mógł głosić Chrystusa również dlatego, że był w stanie powiedzieć z całym przekonaniem: *Teraz zaś już nie ja żyję, lecz żyje we mnie Chrystus (Ga 2,20). W ten sposób mógł głosić Chrystusa, będąc najpierw zrodzonym przez Chrystusa, nawróconym przez Chrystusa i w końcu przeniknięty Chrystusem.*

Apostołstwo świeckich musi być pojmowane poprzez swoje intymne złaczenie w misterium Chrystusa. Zadanie ukazania Jezusa w jakiś sposób „widzialnym” w historii ludzkości dotyczy nie tylko kapłanów, lecz całego Kościoła, zatem i świeckich. Wierny uczeń Chrystusa musi zatem być osobą zdobytą i „uchwyconą” przez Chrystusa (por. Flp 3,12) dla dawania świadectwa w świecie, wyróżniającą się radykalizmem ewangelicznym. (...)

Drodzy Bracia i Siostry, jestem szczęśliwy, że mogę celebrować razem z wami tę Mszę św. na początku waszych prac kapitulnych, którą ofiaruję Panu, modląc się o waszą wytrwałość. Niech On wam pomoże kroczyć ścieżkami świętości, by móc się stawać nieustannie coraz gorliwszymi posłańcami radości i nadziei, narzędziami pokoju.

(tłum. z j. włoskiego
 o. Sergiusz Bałdyga OFM)

KAPITUŁA GENERALNA FRANCISZKAŃSKIEGO ZAKONU ŚWIECKICH RZYM: 4–12 LISTOPADA 2017 ROKU

XV Kapituła Generalna FZŚ odbywała się w Rzymie w Międzynarodowym Kolegium Franciszkańskim „Seraphicum”. Wzięło w niej udział 124 uczestników: członków Prezydium Rady Międzynarodowej FZŚ z przełożonym generalnym br. Tiborem Kauserem, delegatów na kapitułę, obserwatorów, gości i tłumaczy.

Delegaci z 75 krajów ze wszystkich kontynentów zebrali się, aby pełnić nasze franciszkańskie powołanie do budowania bardziej braterskiego i ewangelicznego świata. Głównym przesłaniem kapituły było zdanie: *Jak Ty posłałeś Mnie do świata, tak Ja posyłam ich do świata* (J 17,18).

Każdy dzień podczas kapituły rozpoczynał się od Mszy św. i liturgii godzin. Mszy św. rozpoczynającej kapitułę przewodniczył kard. Pietro Parolín. Homilie zachęcały uczestników kapituły do sprawowania służby na wzór Jezusa, jak św. Franciszek z Asyżu, przy czym priorytetem powinni być ubodzy i cierpiący.

Niezwykle interesujące i motywujące było świadectwo życia przedstawione przez holenderskiego kardiochirurga Michela Versteegha, franciszkanina świeckiego, który każdy swój dzień i każdą czynność poświęca Bogu.

Z raportu przedstawionego przez przełożonego generalnego Tibora Kausera dowiedzieliśmy się, że franciszkanie świeccy są obecni w 112 krajach, a mło-

dzież franciszkańska w 75 krajach. Z zainteresowaniem wysłuchaliśmy informacji dotyczących wdrażania projektów zapoczątkowanych przez CIOFS, takich jak Projekt Afryka, Ziemia Święta – Kraje Arabskie itp.

Raport skarbnika generalnego przedstawił stan wpływów wspólnot narodowych oraz wydatków Prezydium CIOFS w służbie wspólnocie międzynarodowej. Skarbnik podkreślał istotne znaczenie podawania dokładnych i aktualnych danych demograficznych, gdyż na podstawie liczby profesów obliczane są składki poszczególnych wspólnot narodowych na Radę Międzynarodową.

Jednym z najbardziej oczekiwanych momentów kapituły była prezentacja 8 tematów ujętych w *Instrumentum laboris*. Opracowano je na podstawie otrzymanych z 45 wspólnot narodowych opinii odnoszących się do tematu Kapituły Generalnej z 2014 roku: „Jak Zakon taki jak FZŚ powinien być zarządzany na wszystkich poziomach”. Poszczególne propozycje zawarte w tak zwanych „punktach odniesienia” omawiane były w roboczych grupach dyskusyjnych. Były trzy grupy anglojęzyczne, dwie z językiem hiszpańskim, jedna z włoskim i jedna z francuskim. Podczas dyskusji w gru-

pach kapitułarzy mogli przedstawiać opinie zebrane w ich wspólnotach narodowych. Lista propozycji z poszczególnych grup dyskusyjnych była następnie poddana pod ogólne głosowanie, przed którym wezwaliśmy pomocy i prowadzenia Ducha Świętego. Ważnym tematem dyskutowanym podczas kapituły było życie i misja Młodzieży Franciszkańskiej. Andrea Odak, koordynator międzynarodowy Młodzieży Franciszkańskiej, mówiła o metodach wspierania i promowania Młodzieży przez wspólnoty narodowe FZŚ. Podkreślała ona istotne znaczenie tak zwanej podwójnej przynależności, jednocześnie do Młodzieży Franciszkańskiej i do FZŚ.

Przełożony generalny br. Tibor Kauser ogłosił obchody Roku Jubileuszowego (24.06.2018–24.06.2019)

dla uczczenia 40-lecia obecnej Reguły FZŚ, zatwierdzonej przez papieża Pawła VI 24.06.1978 roku listem apostolskim *Seraphicus Patriarcha*. Wspólnoty narodowe są zaproszone do przedstawienia Prezydium CIOFS sposobów uczczenia tego jubileuszu. Kapitułarze otrzymali prezent w postaci pamiątkowej łacińskiej kopii tej Reguły.

W połowie trwania kapituły udaliśmy się do miejscowości Subiaco, oddalonej około 60 km od Rzymu, gdzie znajdują się klasztory św. Benedykta i św. Scholastyki. Miejsce to jest ważne, gdyż tam właśnie św. Benedykt zapoczątkował życie monastyczne w świecie zachodnim w początkach VI wieku. Wiadomo także, że św. Franciszek spędził tam kilka miesięcy na modlitwie i kontemplacji około 1223 roku. W tym czasie został namalowany przez nieznanego artystę jego portret w postaci fresku, gdzie święty jest przedstawiony jeszcze bez stygmatów i aureoli.

Ważnym elementem programu kapituły były prezentacje o nazwie „okrągły stół”. Interesująca była historia życia rodziny franciszkanów świeckich z Włoch, którzy przyczynili się do istotnej przemiany w jednej z zaniedbanych dzielnic Mediolanu. Inspiracją dla nich była ich podróż poślubna do Indii, do Kalkuty, gdzie zetknęli się z zakonnicami ze zgromadzenia św. Teresy z Kalkuty.

Przedstawiono nam także sylwetki dwóch franciszkanów świeckich: bł. (w 2007 r.) Franza Jaegerstaettera [Jägerstättera], rolnika z Austrii, zamordowanego za odmowę służby w hitlerowskim wojsku z powodów religijnych, oraz mającego zostać beatyfikowanym w kwietniu 2018 r. Luciena Botovasoa z Madagaskaru, męczennika za wiarę i prawdę. Z radością uczestniczyliśmy w spotkaniach o nazwie Wieczory Braterskie, podczas których delegaci prezentowali swoje kraje. Była to okazja do dzielenia się naszym różnorodnym dziedzictwem kulturowym. Najbardziej kolorowe i głośne były wieczory krajów Afryki i Ameryki Południowej.

Chciałabym podziękować Panu Bogu za możliwość uczestniczenia w tej kapitule, za wszystkich braci i siostry, których dane mi było tam spotkać w wielkiej franciszkańskiej rodzinie w duchu radości franciszkańskiej.

**s. Maria Teodorowicz,
delegat do Rady Międzynarodowej**

Homilia o. Michela Perry'ego, ministra generalnego Zakonu Braci Mniejszych, wygłoszona 5 listopada 2017 r.

**NAJWIĘKSZY Z WAS NIECH
BĘDZIE WASZYM SŁUGĄ.
KTO SIĘ WYWYŻSZA,
BĘDZIE PONIŻONY,
A KTO SIĘ PONIŻA,
BĘDZIE WYWYŻSZONY** (MT 23,11-12)

Moi Drodzy Bracia i Siostry
w Chrystusie i św. Franciszku,
niech Pan ześle wam pokój!

Te dni Kapituly Generalnej to czas, by rozważyć bieżącą sytuację w waszym zakonie, pytać o tożsamość (modlitwę i braterstwo), organizację (przywództwo i służbę) oraz misję (wzmacnianie waszego ewangelizacyjnego zasięgu) w świecie poważnie potrzebującym zachęty, nadziei, sprawiedliwości i pokoju, a także szczególnej troski o młodych. Zostałem mocno zachęcony jako minister do przyjrzenia się tym elementom w waszym *Instrumentum laboris*. Jeśli jest to dla was pocieszenie, wiedźcie, że my, wasi bracia w Zakonie Braci Mniejszych, zderzamy się z tymi samymi wyzwaniem. Podobnie jak wy wracamy do punktu wyjścia naszego życia: Jezusa Chrystusa jako centrum wszystkiego, braterstwa jako sakramentalnego sposobu życia Ewangelią i misji ewangelizacyjnej – by wychodzić na zewnątrz z Ewangelią miłosierdzia, miłości, współczucia, sprawiedliwości i pokoju w naszych sercach – będąc siłą napędową budowania królestwa Bożego.

Jednym ze sposobów czytania Ewangelii wg św. Mateusza jest lektura przez pryzmat kryzysu tożsamości i przywództwa. Na początku przychodzący do Jezusa przeżywają kryzys: jak pozostać wiernym religijnej tożsamości otrzymanej od ich ojców i przodków, a jednocześnie podjąć nową duchową drogę, którą proponuje Jezus? Mateusz naświetla ten kryzys, podając przykład religijnych przywódców, którzy bardziej troszczą

się o promowanie samych siebie, władzę i gromadzenie dóbr niż o to, by podążać za przykładem Mojżesza, który pokazał, że autentyczne duchowe przywództwo musi bazować na pokorze, umniejszaniu się i służbie. Według Mateusza Jezus również podąży tą ścieżką, opartą na wartościach Błogosławieństw – fundamentalnych elementach dla tożsamości, służby i misji Jezusa. Do życia tymi ideałami Jezus wzywa także swoich uczniów – tak naprawdę wszystkich z nas, którzy poprzez chrzest zostaliśmy włączeni w jedno Ciało Chrystusa – by podążać tą ewangeliczną ścieżką. Ta ścieżka wymaga od nas gotowości do wyrzeczenia się promowania samych siebie i wejścia na drogę sprawiedliwości, prawdy i służby; przedkładania potrzeb drugich nad swoje i podążania śladami naszego Pana, Jezusa Chrystusa (por. Mt 16,24).

Ktoś kiedyś napisał: „Przywództwo to dynamiczny proces relacyjny, w którym ludzie pod wpływem Ducha Świętego wspólnie pracują dla osiągnięcia celu, którym jest służba drugiemu poprzez prowadzenie i prowadzenie drugiego poprzez służbę” (...) Tak więc w przywództwie chodzi o tożsamość – o oparcie się na doświadczeniu Jezusa, o oddanie naszego życia i naszych dzieł Duchowi Świętemu. To wszystko jest dynamiczne – nie polega tylko na powtarzaniu tego, co działo się w przeszłości, nawet jeśli wtedy to wszystko dobrze funkcjonowało. Czasy się zmieniają; potrzeby się zmieniają, a zatem dużo typów przywództwa musi się zmienić, tak by spotkać ludzi żyjących tu i teraz.

Zasada zmiany wskazuje także na inny element, którego często brakuje w naszym osobistym i bratnim życiu, a także w apostołskich, ewangelicznych działaniach. Chodzi o dynamizm. Uczniowie Chrystusa – i wszyscy franciszkanie – są powołani do tego, by być aktywnym, dynamicznym, zaangażowanym. Wszyscy jesteśmy powołani do tego, by poświęcić całą swą energię życiu ewangelicznemu, by tym życiem się dzielić – z gorliwością, radością i nadzieją. Przywództwo jest oparte na relacji: nikt nie może funkcjonować jako wyspa, zagarniając całą władzę i obowiązki dla siebie. Jakże często jednak stajemy się centrum tego wszystkiego i nie zostawiamy miejsca dla innych! Przeciwnieństwem takiej postawy jest przywództwo w duchowej wspólnotce Jezusa – i w zakonie stworzonym przez św. Franciszka – które polega na tworzeniu synergii, służbie drugiemu poprzez dzielenie się odpowiedzialnością i przekonywanie innych, że „wszyscy jesteśmy w tym razem”. Duchowe partnerstwo, które powinno być promowane przez przywództwo we wspólnotach waszego (i mojego) zakonu, przypomina każdemu członkowi o jego/jej autentycznej ewangelicznej tożsamości: Jezusowego współczucia i współmisjonarza, jak klarownie tłumaczył to papież Franciszek w adhortacji *Evangelii gaudium* (por. par. 21; 24 i in.). Innym ważnym elementem chrześcijańskiego przywództwa, które wyłania się z Ewangelii, jest urzeczywistnianie wiary w konkretnych uczynkach. Dla św. Franciszka najpierw doświadcze-

nie Dobrej Nowiny, a potem dziele nie się nią nie polegało na tworzeniu wzniosłych haseł i wielu uciążliwych reguł ani na podtrzymywaniu struktur, jakkolwiek byłyby one istotne. Dochodzenie do głębokiego i trwałego doświadczenia ewangelicznego życia polega raczej na uczeniu się ciągle na nowo, jak się łączyć w stóp Pana Jezusa i uczyć się od Niego. Rzec w tym, by wartości królestwa Bożego zintegrować we wszystkich aspektach naszego życia, tak by nie było miejsca nietkniętego czy nienaruszonego. Mogę dodać, że przyjęcie życia ewangelicznego polega na tym, że człowiek zostaje poruszony.

Być poruszonym to znaczy „zbudzić się z samozadowolenia”, „być wstrząśniętym w swojej pewności”. To także oznacza konieczność ponownego oddania naszego życia Jezusowi. To prowadzi nas ponownie do autentycznego życia pokuty, do którego św. Franciszek powołał każdego z nas. Mianowicie chodzi o to, by podjąć taki styl życia na tym świecie, który jest otwarty na nowość działania Ducha Świętego, przemieniającego nas w autentycznych poszukiwaczy skupionych na uczeniu się na nowo, co to znaczy podążać za Jezusem i dzielić się Jego przesłaniem miłości i miłosierdzia ze wszystkimi – zwłaszcza z cierpiącą ludzkością – z imigrantami, braćmi i siostrami cierpiącymi z powodu przemocy i ubóstwa – oraz przyjąć zranione i zagrożone środowisko, stworzenie, którym dajemy świadectwo spójności życia. W przeciwieństwie do powszechnej opinii pokuta i prostota życia dają nam narzędzia do tego, by dojść do większego doświadczenia przemieniającego, twórczego, dynamicznego, pełnego nadziei i radości – doświadczenia życia w Panu Jezusie jako kobiety i mężczyźni żyjący Ewangelią.

Bracia i Siostry, jesteście jednymi z tych, którzy zostali wezwani do przywrócenia wiary sobie nawzajem w świecie, który jest podzielony (Mt 2,8-10). Otwórzmy serca, pozwalając się objąć Jezusowi, obejmując się wzajemnie i przybierając pozycję „myjących stopy” sobie nawzajem, całej ludzkości i całemu stworzeniu! „Zacznijmy...”

(tłum. z j. angielskiego
Adriana Biedrowska)

WIADOMOŚCI ZE SPOTKANIA PREZYDIUM CIOFS – LISTOPAD 2017

1. Zdecydowano o utworzeniu nowego Biura ds. Formacji (decyzja podjęta podczas kapituły).
2. Prezydium poszukuje współpracowników do Komisji Sprawiedliwości, Pokoju i Jedności Stworzenia (w skrócie JPIC). Podczas kapituły zdecydowano o utworzeniu stałego Biura ds. JPIC. Wspólnoty narodowe są proszone o zgłaszanie kandydatów zainteresowanych współpracą – ważne jest, aby znali oni jeden z czterech oficjalnych języków i byli w kontakcie internetowym. (...) zgłaszanie kandydatów do końca marca 2018.
3. W sierpniu 2018 w Irlandii odbędzie się Światowe Spotkanie Rodzin. Informacje przygotowane przez Prezydium będą dostępne na stronie CIOFS od stycznia 2018.
4. W lipcu 2018 papież oficjalnie beatyfikuje Lucienę Botovasoa, franciszkanina święckiego z Madagaskaru. Na stronie CIOFS w sekcji Cause of Saints znajdują się intencje modlitw porannych i wieczornych dla członków FZŚ.
5. Czy w Waszej Radzie Narodowej są osoby, które mogłyby pomóc w tworzącym stałym Biurze ds. Komunikacji? Przygotowywany jest nowy numer „Vox Franciscana”.
6. W lipcu 2018 w dniach 20–26 będzie zorganizowany pierwszy Ogólnoafrykański Kongres FZŚ i Młodzieży Franciszkańskiej w Afryce Południowej. Jest prośba o modlitwę w tej intencji.
7. Prośba o przekazanie Młodzieży Franciszkańskiej zachęty do uczestnictwa w międzynarodowym spotkaniu (19–22.01.2019) oraz w Światowych Dniach Młodzieży w Panamie (22–27.01.2019).
8. Trzeci Europejski Kongres FZŚ i Młodzieży na Litwie – bieżące informacje na Facebooku. Jest prośba o zbieranie do sierpnia 2018 funduszy na budowę studni w Afryce, co jest jedną z idei tego Kongresu.
9. Prośba o przekazywanie do Sekretariatu CIOFS do końca marca 2018 pomysłów na uczczenie 40. rocznicy aktualnej Reguły, zatwierdzonej przez papieża Pawła VI. Rozpoczęcie roku jubileuszowego nastąpi 24 czerwca 2018.
10. Sekretariat jest w trakcie wysyłania informacji o wizytacjach bratersko-pasterskich lub kapitułach wyborczych w 2018.
11. Prosimy o wypełnienie i przesłanie raportu za 2017 dotyczącego Waszej Wspólnoty Narodowej do końca marca 2018.

ŚWIECCY WOLONTARIUSZE KAPUCYŃSCY

(<https://www.facebook.com/volontariatolaicocappucino>)

Zakon Braci Mniejszych Kapucynów prowadzi program Kapucyńskiego Wolontariatu Świeckich (www.ofmcap.org) w Afryce – w Burkina Faso, Ghanie, Ugandzie i Zimbabue oraz w Azji w Indiach (Assam). Ten program jest otwarty dla każdego, niezależnie od przekonań religijnych.

Wolontariusze będą proszeni o wypełnienie formularza, co pozwoli na ocenę ich przydatności i przydzielenie do konkretnej misji. Będzie też zorganizowane przygotowanie i szkolenie dla wolontariuszy przed wyjazdem.

Praca może obejmować takie dziedziny, jak edukacja, służba zdrowia, projekty budowlane, szkolenie lokalnych liderów, rolnictwo, dostarczanie wody, elektryfikacja itp.

Na misjach wolontariusze mieszkają w domach kapucyńskich. Pobyt trwa od 1 do 3 miesięcy z opcją przedłużenia. Wolontariusze muszą pokryć koszt przelotu, wizy, ubezpieczenia medycznego i szczepień. Istotna jest znajomość języka francuskiego (Burkina Faso) i/lub angielskiego w innych miejscach.

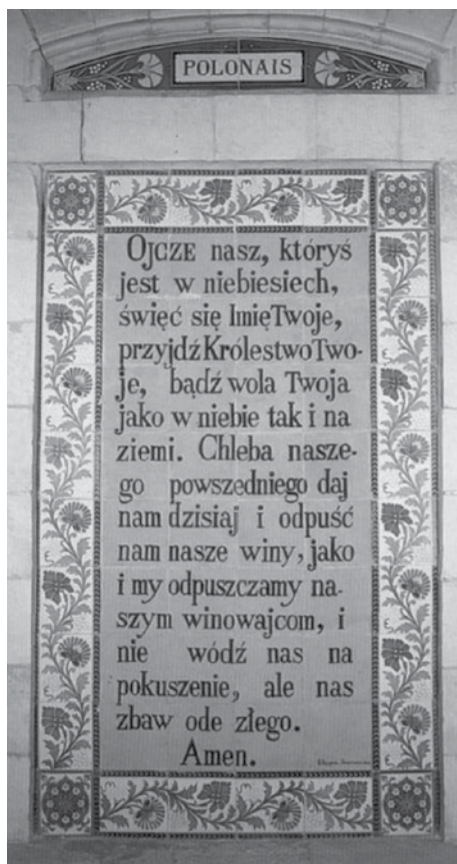
Świadectwo szczepienia przeciw żółtej febrze jest wymagane przy wyjeździe do wszystkich krajów. Zalecane jest też zabezpieczenie przed malarią (to nie jest szczepienie).

Więcej informacji: mission@ofmcap.org

(tłum. s. Maria Teodorowicz OFS, radna ds. kontaktów z RM FZŚ)

oprac. red. za: www.fzs.info.pl; www.ciofs.org/portal/en; ciofs.org/portal/it

WYKŁAD MODLITWY OJCZE NASZ* (10)

LECTIO

I odpuść nam zło:

przeszłe,

obecne,

przyszłe.

Inną ważną prawdą związaną z istnieniem zła jest ta, że w doświadczeniu człowieka jest ono czymś powszechnym. Człowiek najpierw doświadcza zła w sobie samym. Każdy z nas nosi w sobie dziedzictwo grzechu pierworodnego, które jest czymś bardzo tragicznym, ponieważ czy chcemy, czy nie, odkrywamy w sobie wiele ukrytych słabości i tendencji do zła. Co więcej, nawet pomimo wytrwałej pracy nad sobą skutki grzechu pierworodnego dalej w nas trwają i utrudniają nam życie, do jakiego zostaliśmy powołani przez łaskę chrztu świętego. Nosimy więc w sobie to zło i póki żyjemy, będziemy musieli się z nim zmagać.

Zło istnieje także poza nami. Spotykamy się z nim w drugim człowieku. Są ludzie dosłownie opętani przez zło. Ich natura jest tak przeniknięta złem, że cokolwiek czynią, to odbija się w tym destrukcyjna moc zła. Tacy ludzie niszczą to, co dobre, a relacje z nimi są zawsze pełne bólu.

Istnieją także całe struktury zła. Polegają one na tym, że zmuszają ludzi dobrych i uczciwych do czynienia zła. Te struktury zdają się mówić, że dobro jest nieopłacalne, że nie jest możliwe życie dobre i uczciwe. Struktury te uważają, że zło jest konieczne do życia i że nie można się bez niego obejść.

Wobec tego wszystkiego nie może nas dziwić modlitwa św. Franciszka: *I odpuść nam zło: przeszłe, obecne, przyszłe.* Biedaczyna miał bardzo głęboką znajomość człowieka i wiedział, jak bardzo zło jest destrukcyjne. Zło, którego sam św. Franciszek doświadczył w sobie i w rela-

cjach z innymi, nauczyło go, że jest ono największym nieszczęściem, jakie może się przytrafić człowiekowi. Stąd też jego prośba do Boga, aby zbawił nas od zła.

Tę prośbę św. Franciszka można rozumieć dwojako. By Bóg wybawił nas od zła i skutków, jakie ono w nas uczyniło. Jest to prośba o wewnętrzne uleczenie. Drugie znaczenie tej prośby zawiera się w słowach: uwolnij nas od zła. Trzeba pamiętać, że każde zło może nas uczynić swoimi niewolnikami. Może nam odebrać wolność i sprawić takie wewnętrzne zniewolenie, że nie będziemy sobie wyobrażali życia bez obecności zła. Może również tak się zdarzyć w naszym życiu, że wpadniemy w jakąś strukturę zła. Takie struktury nie wypuszczają człowieka łatwo ze swoich szponów. Tak więc bez pomocy Boga wybawienie z takich struktur może dosłownie przekraczać siły człowieka. Stąd też gorliwa modlitwa o wybawienie od takiego zła może być wtedy naszym jedynym ratunkiem.

ORATIO

Panie, prosimy Cię dziś o miłosierdzie nad nami. Prosimy Cię, wybaw nas od wszelkiego zła. Daj nam jasne poznanie, abyśmy zawsze widzieli, że zło wyrządza zawsze szkodę i nigdy nie przynosi jakiegokolwiek pożytku. Prosimy Cię, pomóż uwolnić się tym, którzy wpadli w jakąkolwiek niewolę zła albo wplątali się w jego struktury.

o. Syrach Janicki OFM

* Modlitwa w tłumaczeniu autora

MEDITATIO

W modlitwie *Ojcze nasz* dotykamy problemu istnienia zła. Gdybyśmy chcieli zdefiniować zło i powiedzieć, czym ono jest, to z pewnością byłibyśmy w pewnym kłopotcie. Zło samo w sobie jest brakiem dobra, wartości. Jest zaprzeczeniem i przeciwieństwem tego, co jest dobre i szlachetne. Czyli zło musi się nam zawsze jawić jako coś negatywnego, jako anty-dobro. Nie można więc spoglądać na zło jako na jakąś wartość.

Problem istnienia zła i jego początku jest bardzo złożony. Dlaczego Bóg, który jest dobrem najwyższym i absolutnym, dopuścił do zaistnienia zła? Skoro zło przynosi tyle nieszczęścia, dlaczego Bóg go nie wyeliminował? Z pewnością w istnieniu zła zawarta jest jakaś głęboka tajemnica, której naszym ograniczonym rozumem nie jesteśmy w stanie do końca ogarnąć i wyjaśnić.

Nowy Rok Duszpasterski

JESTEŚMY NAPEŁNIENI DUCHEM ŚWIĘTYM

Dz 2,4

ŻYĆ CHARYZMATAMI I DARAMI DUCHA ŚWIĘTEGO (KKK NR 799–801;1812–1829)

W Pierwszym Liście do Koryntian św. Pawła czytamy: *Różne są dary łaski, lecz ten sam Duch; różne też są rodzaje posługiwania, ale jeden Pan; różne są wreszcie działania, lecz ten sam Bóg, sprawca wszystkiego we wszystkich* (12,4-6). To zestawienie różnych darów łaski, różnych form posługiwania i różnych działań pozwala wnioskować, że Duch Święty jest Dawcą wielorakiego bogactwa darów, które są oparciem dla urzędów i posług, a także dla życia w wierze, miłości i we franciszkańskim braterstwie.

Konstytucje Generalne FZŚ wyraźnie wskazują, że Duch Święty jest źródłem powołania i animatorem w życiu franciszkańskim: *Pamiętając, że Duch Święty jest źródłem ich powołania, animatorem życia braterskiego i misji, franciszkanie świeccy niech się starają naśladować napomnienie Świętego, aby ponad wszystko „pragnąc posiąść Ducha Pańskiego wraz z Jego uswięcającym działaniem”* (11).

Nawiązując do tekstu Konstytucji dogmatycznej o Kościele *Lumen gentium* Soboru Watykańskiego II: *Duch mieszka w Kościele, a także w sercach wiernych jak w świątyni; w nich przemawia i daje świadectwo przybraniu za synów. Prowadząc Kościół do wszelkiej prawdy i jednocząc we wspólnocie i w posłudze, uposaża go w rozmaite dary hierarchiczne oraz charyzmatyczne, i przy ich pomocy nim kieruje oraz owocami swoimi go przyozdabia* (4) oraz cytowanych KG FZŚ, będziemy mówili o charyzmatach i darach duchowych, którymi Duch Święty hojnie obdarza Kościół.

W artykule został wprowadzony podział na charyzmaty i dary, podobnie jak w Katechizmie Kościoła Katolickiego. Jednak trzeba wiedzieć, że charyzmat to greckie słowo, które tłumaczone na język polski oznacza dar. Zatem charyzmat i dar oznacza to samo.

Zanim przejdziemy do dalszych rozważań, istotna jest uwaga, mianowicie:

charyzmat i dar nie są pojęciami i rzeczywistościami zarezerwowanymi jedynie dla wspólnot charyzmatycznych jak Odnowa w Duchu Świętym. A z drugiej strony posługiwanie się nimi we FZŚ nie oznacza utraty tożsamości franciszkańskiej. Ponadto zbyt często popełniamy błąd, zawężając charyzmaty jedynie do tych nadzwyczajnych, jak modlitwa w językach czy uzdrawianie, oraz ograniczając działanie Ducha Świętego tylko do wybranych i elitarnych grup. Duch Święty i Jego dary są dla wszystkich, a szczególnie dla każdego franciszkanina świeckiego i każdej franciszkańskiej wspólnoty.

Charyzmaty

W Konstytucji *Lumen gentium* czytamy o charyzmatach: *A ponieważ te charyzmaty, zarówno najznamienitsze, jak i te bardziej pospolite, a szerzej rozpowszechnione, są nader stosowne i pożyteczne dla potrzeb Kościoła, przyjmować je należy*

z dziękczynieniem i ku pociesze. O dary zaś nadzwyczajne nie należy się ubiegać lekko-myślnie ani spodziewać się zarozumiale po nich owoców apostołskiej działalności (12). Zatem charyzmaty są to specjalne dary Ducha Świętego ponad te, które są ściśle potrzebne do zbawienia. Bywają one dawane jednostkom lub grupom na korzyść Kościoła i świata.

Konstytucja mówi o charyzmatach najznamienszych, pospolitych i nadzwyczajnych. Wspomniane zostało wcześniej o zawężeniu charyzmatów jedynie do tych nadzwyczajnych. To wielki błąd, gdyż każdy jest obdarowany przez Ducha Świętego, za co należy Bogu dziękować i widzieć w tym Jego plan dla własnego życia i dobra wspólnoty. (...)

Święty Paweł podkreśla różnorodność charyzmatów: *Jednemu dany jest przez Ducha dar mądrości słowa, drugiemu umiejętność poznawania według tego samego Ducha, innemu jeszcze dar wiary w tymże Duchu, innemu łaska uzdrawiania w jednym Duchu, innemu dar czynienia cudów, innemu prorocтво, innemu rozpoznawanie duchów, innemu dar języków i wreszcie innemu łaska tłumaczenia języków* (1 Kor 12,8-10). Zauważmy, że ta lista darów nie jest zamknięta. Ani na początku, ani w późniejszych czasach nie wyczerpywała gamy coraz to nowych charyzmatów. Gdy w Kościele powstają nowe potrzeby i problemy, wraz z nimi, jak zaświadcza historia Kościoła, pojawiają się też nowe charyzmaty. Takim z pewnością jest charyzmat franciszkański wzbudzony przez Ducha Świętego w Kościele w XIII wieku.

Święty Paweł stawia na pierwszym miejscu charyzmaty służące „zbudowaniu” wspólnoty przez apostołat. Jednakże ponad wszystkie charyzmaty zaleca coś, co w jeszcze większym stopniu przyczynia się do dobra wspólnoty: *Starajcie się posiadać miłość* (1 Kor 14,1). Miłość braterska, zakorzeniona w miłości Bożej, jest „drogą doskonalszą”. Paweł ukazuje ją w znanym nam hymnie o miłości (por. 1 Kor 13,1-13). Zachęcam do rozważenia jego treści w ramach spotkań formacyjnych.

Tutaj należy poczynić rozróżnienie: miłość jako cnota teologalna, *dzięki której miłujemy Boga nade wszystko dla Niego samego, a naszych bliźnich jak siebie samych ze względu na miłość Boga* (KKK 1822); oraz miłość jako charyzmat, który łączy wszystkie inne charyzmaty. Ta miłość ogarnia całego człowieka i jego działalność. Człowiek obdarowany tym darem ma świadomość, że Bóg wylał na niego w obfitości

swą miłość. Ze swej strony chce tę miłość zanieść innym.

Skoro wszystkie charyzmaty mają służyć dobru Kościoła, muszą być poddane rozeznaniu pasterzy, o czym wspomina Katechizm Kościoła Katolickiego: *W tym sensie okazuje się zawsze konieczne rozeznawanie charyzmatów. Żaden charyzmat nie zwalnia z potrzeby odniesienia się do pasterzy Kościoła i od podporządkowania się tym, którzy szczególnie powołani są, by nie gasić Ducha, ale doświadczać wszystkiego i zachowywać to, co dobre, by wszystkie charyzmaty, w ich różnorodności i komplementarności, współdziałały dla wspólnego dobra* (801). We wspólnocie miejscowej zwykle rozeznaje rada na czele z asystentem.

Dary Ducha Świętego

W punkcie poświęconym charyzmatom zostało podkreślone, że Duch Święty udziela ich różnorodności głównie dla dobra wspólnoty, Kościoła i świata. Ta sama różnorodność występuje także w indywidualnym życiu chrześcijańskim: każdy człowiek otrzymuje dary Ducha Świętego w konkretnej sytuacji życia, w jakiej się znajduje, na miarę własnej miłości do Boga. Czytamy o tym w opisie dnia Pięćdziesiątnicy, w którym Duch Święty napełnił całą wspólnotę, ale także wszystkie osoby obecne. O wietrze bowiem, który symbolizuje Ducha, powiedziane jest, że *napełnił cały dom, w którym przebywali*, natomiast o językach ognia, innym symbolu Ducha, że *na każdym (...) spoczął jeden*. Wówczas wszyscy zostali napełnieni *Duchem Świętym* (Dz 2,2-4).

Dary Ducha Świętego są trwałymi dyspozycjami, które czynią człowieka uległym, by iść za Jego poruszeniami. Spośród tych darów pragniemy wymienić i krótko przedstawić te, które katechizm określa mianem darów Ducha Świętego. W języku katechetycznym miano darów Ducha Świętego zastrzeżone jest dla tych szczególnych Bożych energii, które Duch Święty rozlewa w duszy człowieka, aby wydoskonalic w nim nadprzyrodzone cnoty i dać ludzkiemu duchowi zdolność działania na sposób Boski.

Po raz pierwszy dary Ducha zostały wymienione i opisane w Starym Testamencie, a ściśle w Księdze Izajasza, w której prorok przypisuje mesjańskiemu królowi ducha mądrości i rozumu, ducha rady i męstwa, ducha umiejętności (wiedzy) i bojaźni Pańskiej, po czym raz jeszcze wymienia szósty dar, mówiąc, że król *upodoba sobie w bojaźni Pańskiej* (11,3). Grecka Septuaginta oraz łacińska

Wulgata św. Hieronima (tłumaczenia Piśma Świętego z języków oryginalnych na grekę i łacinę) unikają tego powtórzenia i jako szósty dar w miejsce „bojaźni Pańskiej” wymieniają „pobożność”. W początkowym zamyśle był to poetycki opis obfitości Bożych błogosławieństw dla mesjańskiego króla. Później, a szczególnie pod wpływem św. Tomasza z Akwinu, te siedem darów zaczęto uważać za łaski dane uczniom Chrystusa przez oddziaływanie Ducha Świętego.

Pokrótce przedstawimy każdy z siedmiu darów:

1. Istnieje przede wszystkim dar mądrości, poprzez który Duch Święty pomaga odróżnić dobro od zła, prawdę od kłamstwa, a więc kochać jedynie Dobro i Prawdę, jakim jest sam Bóg.
2. Jako następny wymieniany jest dar rozumu, dar szczególnej przenikliwości, udzielonej przez Ducha i pozwalającej rozumieć całą głębię i wzniosłość słowa Bożego. Pomaga odróżnić to, co przemijające i nietwałe, od tego, co posiada prawdziwą i wieczną wartość.
3. Przez dar rady Duch Święty udziela człowiekowi nadprzyrodzonej zdolności kierowania własnym życiem, gdy musi on dokonać czegoś trudnego lub podjąć ważną decyzję, a także zdolności rządzenia i kierowania innymi. Uczy otwierać się na pouczenia innych, mądrzejszych od siebie, którzy przekazują nam Boże słowo.
4. Przez dar męstwa Duch Święty umacnia wolę i sprawia, że człowiek gotów jest czynnie i wytrwale stawiać czoło nawet największym przeciwnościom i cierpieniom, szczególnie w przypadku męczeństwa, ale także choroby i słabości. Pomaga przezwyciężyć duchowe lenistwo, zabrać głos w sprawach wiary i podjąć walkę ze złem.
5. Dar umiejętności (wiedzy) to nadprzyrodzona zdolność dostrzegania we wszechświecie treści objawionych i dokładnego ich ujmowania, a także odróżniania rzeczywistości Boskiej od materialnej. Uzdala do delikatnego podprowadzania innych do spraw wiary, umiejętnego podejmowania dialogu, wskazywania innym prawdziwych wartości.
6. Przez dar pobożności Duch Święty kieruje serce człowieka ku Bogu, budząc w nim uczucia, myśli i modlitwy, które wyrażają postawę synostwa wobec Ojca objawionego przez Chrystusa. Sprawia, że człowiek przyjmuje i przyswaja sobie tajemnicę „Boga z nami”, zwłaszcza poprzez zjednoczenie z Chrystusem, Słowem Wcielonym, przez synowską więź z Błogosławioną Dziewicą Maryją, przez obco-

Z NAUCZANIA KOŚCIOŁA – KOMPENDIUM KKK WIERZĘ W DUCHA ŚWIĘTEGO

wanie z aniołami i świętymi w niebie i przez więź z Kościołem. Dzięki niemu nie zaniedbujemy kontaktu z Bogiem i dbamy o rozwój wewnętrzny.

7. Przez **dar bojaźni Bożej** Duch Święty budzi w chrześcijańskiej duszy głęboki szacunek dla prawa Bożego i płynących zeń zasad chrześcijańskiego postępowania, uwalnia ją od pokusy „bojaźni niewolniczej” i wzbogaca pełną miłości „bojaźnią synowską”. Dar ten sprawia, że czynimy wszystko, by Boga nie zawieść, nie zdradzić Jego miłości.

Przedstawiona tu doktryna o darach Ducha Świętego stanowi niezwykle pożyteczną naukę o życiu duchowym, która wskazuje drogę nam samym i pomaga nam wychowywać braci, za których formację jesteśmy odpowiedzialni, do nieustannego dialogu z Duchem Świętym oraz do ufnej i pełnej miłości poddania się Jego kierownictwu. Doktryna ta odniesiona do franciszkańskiej duszy ukazuje kluczowe elementy dynamiki jej życia wewnętrznego: rozumienie (dary mądrości, umiejętności i rozumu), podejmowanie decyzji (dary rady i męstwa), wytrwałość i dojrzewanie w osobowej więzi z Bogiem, zarówno przez życie modlitewne, jak i przez przestrzeganie ewangelicznych zasad postępowania (dary pobożności i bojaźni Bożej).

Zakończmy fragmentem modlitwy św. Franciszka „Pozdrowienie Błogosławionej Maryi Dziewicy”: *I pozdrawiam was, wszystkie święte cnoty, które przez łaskę i oświecenie Ducha Świętego wlewane jesteście w serca wiernych, abyście z niewiernych czyniły wiernych Bogu* (6). Pamiętajmy, zadanie Ducha Świętego jest zasadnicze. Z Nim wiąże się obecność Boga w człowieku, ożywiająca obecność w Eucharystii i w słowach Pisma Świętego, wlewanie i praktykowanie cnót, modlitwa czystego serca i w duchu prawdy, śmierć zadawana wadom i grzechom, wierne zachowywanie franciszkańskiego sposobu życia i miłość braterska wobec wszystkich bliźnich. Mając świadomość, jak istotna jest Jego obecność, z głębi serca wypowiadajmy słowa modlitwy: *Veni Sancte Spiritus – Przyjdź Duchu Święty!*

o. Paweł Sroka OFM Conv

z materiałów do formacji ciągłej
na rok 2014,

Życie w łasce franciszkanina świeckiego,
Warszawa 2013, ss. 31–36

136. Co chce powiedzieć Kościół, gdy wyzna- je: „Wierzę w Ducha Świętego”? (683–686)

Wierzyć w Ducha Świętego oznacza wyznać, że Duch Święty jest jedną z Osób Trójcy Świętej, współistotny Ojcu i Synowi, i „z Ojcem i Synem wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę”. Duch został wysłany „do serc naszych” (Ga 4,6), abyśmy mogli otrzymać nowe życie dzieci Bożych.

137. Dlaczego posłanie Syna i Ducha Świętego jest wspólne i nierozdzielne? (687–691, 742–743)

W niepodzielnej Trójcy Świętej Syn i Duch Święty są odrębni, ale nierozdzielni. Od początku aż do końca czasów, kiedy Ojciec posyła Syna, posyła zawsze swojego Ducha, który nas jednoczy w wierze, abyśmy mogli jako przybrani synowie nazywać Boga „Ojcem” (Rz 8,15). Duch Święty jest niewidzialny, lecz poznajemy Go poprzez Jego działanie, gdy objawia nam Syna i kiedy działa w Kościele.

138. Jakie są imiona i określenia Ducha Świętego? (691–693)

„Duch Święty” jest imieniem własnym trzeciej Osoby Trójcy Świętej. Jezus nazywa Go jeszcze: Parakletem (Pocieszycielem) i Duchem Prawdy. Nowy Testament nazywa Go także: Duchem Chrystusa, Pana, Boga, Duchem chwały, obietnicy.

139. Jakie są symbole Ducha Świętego? (694–701)

Są liczne: *woda żywa*, która wypływa z boku Chrystusa ukrzyżowanego i nasycza ochrzczonych; *namaszczenie olejem*, które jest sakramentalnym znakiem bierzmowania; *ogień*, który przekształca wszystko, czego dotyka; *obłok* – raz ciemny, raz świetlisty – w którym objawia się chwała Boża; *włożenie rąk*, przez które udzielany jest dar Ducha Świętego; *gołębica*, która zstępuje na Chrystusa i spoczywa na Nim podczas chrztu.

140. Co oznacza, że Duch Święty „mówił przez proroków”? (687–688, 702–706, 743)

Przez pojęcie *prorocy* rozumiemy tych wszystkich, których Duch Święty natchnął do mówienia w imieniu Boga. Duch Święty sprawia, że prorocтва Starego Testamentu w całej pełni wypełniają się w Chrystusie i objawia Jego tajemnicę w Nowym Testamencie.

141. Co sprawił Duch Święty w Janie Chrzcicielu? (717–720)

Duch Święty napelnia Jana Chrzciciela, ostatniego proroka Starego Testamentu, którego posyła dla „przygotowania Panu ludu doskona-

łego” (Łk 1,17) i ogłoszenia przyjścia Chrystusa, Syna Bożego; nad którym ujrzy Ducha zstępującego i spoczywającego nad Nim, i który będzie chrzczył Duchem Świętym (por. J 1,33).

142. Jakie jest działanie Ducha Świętego w Maryi? (721–726, 744)

Duch Święty wypełnia w Maryi wszystkie oczekiwania i przygotowania Starego Testamentu na przyjście Chrystusa. W sposób jedyny i wyjątkowy napelnia Ją łaską i sprawia, że Jej dziewictwo staje się płodne, aby mogła wydać na świat wcielonego Syna Bożego. Czyni Ją Matką „całego Chrystusa”, to jest Jezusa Głowy i Kościoła Jego Ciała. Maryja jest obecna wśród Dwunastu w dniu Pięćdziesiątnicy, kiedy Duch Święty zapoczątkuje „czasy ostateczne” wraz z ukazaniem się Kościoła.

143. Jaka relacja występuje między Duchem Świętym i Jezusem Chrystusem podczas Jego ziemskiej misji? (727–730, 745–746)

Syn Boży od chwili swego Wcielenia jest konsekrowany w swoim człowieczeństwie na Chrystusa (Mesjasza) przez namaszczenie Duchem Świętym. On Go objawia w swoim nauczaniu, wypełniając obietnicę daną ojcom i posyła rodzącemu się Kościołowi „tchnąć” na Apostołów po Zmartwychwstaniu.

144. Co zdarzyło się w dniu Pięćdziesiątnicy? (731–732, 738)

Pięćdziesiąt dni po swoim Zmartwychwstaniu, w dniu Pięćdziesiątnicy, uwielbiony Jezus Chrystus wylewa obficie Ducha i objawia Go jako Osobę Boską; w tym dniu zostaje w pełni objawiona Trójca Święta. Posłanie Chrystusa i Ducha Świętego wypełnia się w Kościele, który jest posłany, aby głosić i upowszechniać misterium komunii Trójcy Świętej.

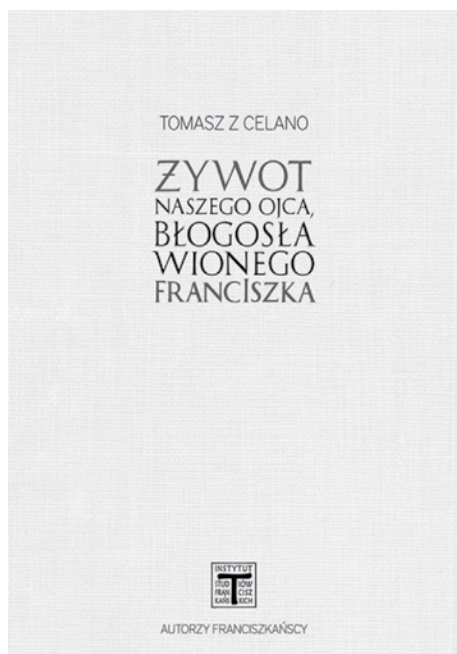
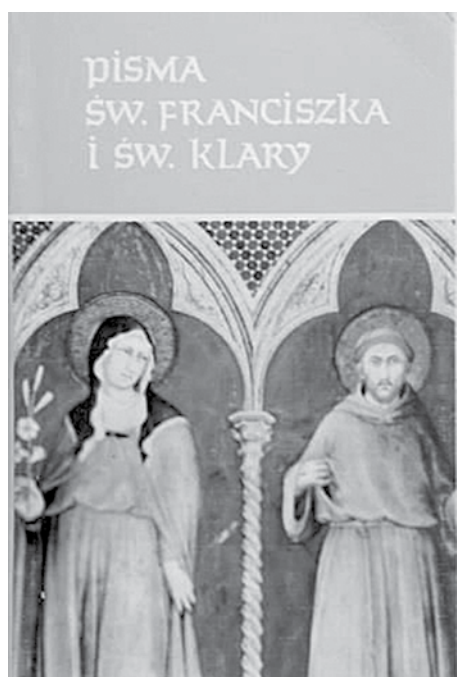
145. Czego dokonuje Duch Święty w Kościele? (733–741, 747)

Duch Święty buduje, ożywia i uświęca Kościół: Duch Miłości przywraca ochrzczonym utracone przez grzech podobieństwo Boże i pozwala im żyć w Chrystusie, uczestniczyć w życiu Trójcy Świętej. Posyła ich, aby dawali świadectwo o Prawdzie Chrystusa i ustala ich wzajemne funkcje, aby wszyscy przynosili „owoce Ducha” (por. Ga 5,22-23).

146. Jak działają Chrystus i Duch Święty w sercach wiernych? (738–741)

Przez *sakramenty* Chrystus członkom swego Ciała udziela Ducha Świętego i łaskę Bożą, które przynoszą owoce *nowego życia* według Ducha. Wreszcie Duch Święty jest Nauczycielem modlitwy.

WYDANIA ŹRÓDEŁ FRANCISZKAŃSKICH W POLSCE

Texty źródeł franciszkańskich (dokumenty dotyczące biografii św. Franciszka, św. Klary, a także ich pisma), które zachowały się i przetrwały w licznych kodeksach, w ciągu wieków były zbierane, kompletowane i wydawane w Europie (pierwszego takiego zbioru pism dokonał w XVII wieku Łukasz Wadding OFM). Intensywna praca badawcza w tym zakresie przypadła na wieki XIX i XX, kiedy to pojawiły się tzw. wydania krytyczne. Ich opracowaniem i wydaniem zajęły się powstałe wówczas naukowe instytuty franciszkańskie, tj.: u braci mniejszych – Kolegium św. Bonawentury w Quaracchi (1877); u braci mniejszych konwentualnych – Międzynarodowe Kolegium Serafickie (1885), przekształcone w 1905 w Wydział Teologiczny św. Bonawentury w Rzymie – Seraphicum; u braci mniejszych kapucynów – Kolegium Asyjskie św. Wawrzyńca z Brindisi (1930) w Asyżu, po przeniesieniu do Rzymu w 1940 zmienione na Instytut Historyczny Braci Mniejszych Kapucynów.

W Polsce sytuacja wyglądała trochę inaczej. Jak pisze o. Roland Prejs OFMCap: „W XIX wieku, kiedy powstawały naukowe instytuty franciszkańskie, Polska znajdowała się pod zaborami. Był to czas kasat klasztorów, tak więc nie tylko nie zrodziły się podobne inicjatywy badawcze, jak w innych krajach europejskich, ale nawet wyniki naukowe badań nad myślą franciszkańską nie były szerzej znane. Po I wojnie światowej wszystkie zakony franciszkańskie zwróciły uwagę na umocnienie stanu personalnego, odzyskanie skasowanych placówek i pracę duszpasterską, głównie nad szerzeniem tercjarstwa. Czas nie sprzyjał inicjatywom naukowym, a okres międzywojenny był zbyt krótki (1919–1939), by zdążyły się w nim dokonać jakieś ważniejsze inicjatywy na omawianym polu”. „Czasy po II wojnie światowej również nie sprzyjały prowadzeniu w Polsce badań nad historią i duchowością franciszkańską. Do 1970 r. władze komunistyczne zasadniczo nie udzielały duchownym, w tym franciszkanom, paszportów na wyjazdy zagraniczne celem studiów, a jednocześnie ograniczały dosyłanie do polskich bibliotek naukowych publikacji z zakresu franciszkanizmu, stąd światowe dokonania na polu badań franciszkańskich były

w Polsce znane fragmentarycznie. (...) Cenzura komunistyczna nie dopuszczała też do opublikowania wielu prac, czy to oryginalnych polskich, czy to przekładów, odmawiając przydziału na papier lub zgody na druk. Nowa karta w polskich badaniach franciszkańskich nastąpiła dopiero w czasach nam współczesnych¹.

Takim pierwszym znaczącym dokonaniem na tym polu w naszym kraju było wydanie pism św. Franciszka w języku polskim w 1976 roku przez ojców kapucynów. Ich tłumaczenia dokonał o. Kajetan Ambrożkiewicz OFMCap, a 5-tysięczny nakład małej książeczki o wymiarach pocztówki rozszedł się błyskawicznie. Następne wydanie ukazało się dopiero w 1982 roku. Kolejne wydania pism pochodzą z lat 1990 i 1992. To ostatnie, zawierające dodatkowo przetłumaczone na język polski pisma św. Klary, ukazało się w trochę nietypowym wymiarze (10 cm na 19 cm), z charakterystyczną okładką z wizerunkiem dwojga świętych. W wieku XXI nowe możliwości edytorskie pozwalają drukować pisma świętych asyjskich w lepszej szacie graficznej, z komentarzami i uwzględniające nowe badania w dziedzinie franciszkanizmu. I tak ukazały się m.in.: „Święci Franciszek i Klara z Asyżu. Pisma – wydanie łacińsko-polskie” pod red. Wacława Michałczyka OFM z roku 2002 (wydawnictwa M); „Pisma św. Franciszka z Asyżu. Teksty łacińskie i starowłoskie w polskim przekładzie” wydawnictwa Bratni Zew z roku 2009; „Testamenty św. Franciszka i św. Klary. Studium teologiczno-duchowe” o. Marka Sykuły OFMConv, także wydane przez Bratni Zew w roku 2009 czy „Św. Franciszek, św. Klara – Pisma” wydawnictwa M z roku 2015 – wznowienie wydania z roku 2002, ale bez tekstu łacińskiego i komentarzy. Ponadto wydawnictwo Serafin wydało: „Testament św. Franciszka – komentarz duchowy”; „Św. Franciszek i jego reguła życia w pustelni”; „Połowie mej duszy – komentarz do listów św. Klary z Asyżu”.

Natomiast bardzo ważnym osiągnięciem, wręcz epokowym, było wydanie w 1981 roku w języku polskim „Wczesnych źródeł franciszkańskich” pod redakcją o. Salezego Kafela OFMCap. Wydanie dwutomowego dzieła, zawierającego źródłowe dokumenty biograficzne o św. Franciszku

i św. Klarze, było możliwe dzięki pomocy o. Joachima Bara OFMConv, profesora Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Udało mu się za zgodą władz uczelni włączyć w jej plan wydawniczy druk tej pozycji. Rok 1981 to nadal czasy komunistyczne i wydanie czegokolwiek bez zgody władz było niemożliwe, jednak w związku z powstaniem Solidarności i okresem odwilży to przedsięwzięcie udało się. Ponieważ nikt nie mógł przewidzieć, jak długo potrwa ta sprzyjająca polityka wydawnicza, wskazany był pośpiech, co odbiło się na jakości tej publikacji: „Stąd zabrakło – być może – gruntowniejszego dopracowania publikowanych tekstów, inne zaś z braku przełożenia na język polski nie weszły do zbioru. Poza tym, jak każde dzieło pionierskie, tak i wydanie *Wczesnych źródeł franciszkańskich* z 1981 r. było dopiero żmudnym przecieraniem szlaków na polskiej drodze literatury franciszkańskiej. Mimo to, a raczej właśnie dlatego – jak wspomnieliśmy – rolę odegrało ogromną”².

Dzieło, którego nakład był ograniczony i wyczerpał się od razu, właściwie było bardziej w posiadaniu jej adresatów, czyli w klasztornych bibliotekach franciszkańskich, aniżeli dostępne dla zwykłych, zainteresowanych tą tematyką czytelników. A zapotrzebowanie było ogromne, m.in. w związku z rozwojem badań naukowych w tej dziedzinie. Po przełomie w Polsce i dzięki wynikającym stąd nowym możliwościom wydawniczym myślano o wznowieniu „*Wczesnych źródeł franciszkańskich*”. Jednocześnie widziano potrzebę dokonania uzupełnień z racji postępu w badaniach naukowych nad najstarszymi dziejami franciszkańskimi, jak i publikacji nowych wydań krytycznych. „Inicjatywa spotkała się z przychylnością i poparciem Konferencji Prowincjałów Franciszkańskich w Polsce. Dłuższy czas trwały dyskusje nad kształtem nowego wydania, w szczególności nad uzupełnieniem o te teksty, których zabrakło w pierwszym wydaniu. Tłumaczom trzeba było dać czas na sprawdzenie i poprawienie dotychczasowych przekładów oraz na przełożenie wspomnianych uzupełnień”³. „Całość prac translatorskich i redakcyjnych udało się pomyślnie zakończyć w 2004 roku. W stosunku do pierwszego wydania *Wczesnych źródeł franciszkańskich* wprowadzono pewne zmiany, w szczególności zatytułowano całość *Źródła franciszkańskie*, jako że taki tytuł jest powszechnie używany w świecie (...) Gotowy przekład ukazał się staraniem Ośrodka Studiów Franciszkańskich w Krakowie w 2005 roku, a o edycję zadbało Wydawnictwo OO. Franciszka-

nów »Bratni Zew«⁴. Redakcji podjęli się ojcowie Roland Prejs OFMConv i Zdzisław J. Kijas OFMConv, ponadto w pracach redakcyjnych uczestniczyło 39 innych osób.

To monumentalne jednotomowe dzieło – liczące 2608 stron – składa się z pięciu części. Cztery z nich zawierają 70 pozycji tłumaczonych z języka łacińskiego (niektóre z nich zostały opublikowane w języku polskim po raz pierwszy), opatrzone wprowadzeniami, przypisami i objaśnieniami, opartymi na najnowszych badaniach naukowych wybitnych znawców franciszkanizmu. Są to: 1) pisma św. Franciszka, 2) źródła biograficzne św. Franciszka (biografie urzędowe i nieurzędowe), 3) pisma i źródła biograficzne św. Klary, 4) teksty ustalające normy dla braci i sióstr od pokuty (dotyczące członków III Zakonu św. Franciszka – regularnego i świeckiego). Natomiast 5. część zawiera: chronologię, tablice synoptyczne, indeksy: osobowy, geograficzny, tematyczny, oraz mapki: Europy, Półwyspu Apenińskiego i Umbrii na początku XIII wieku. Pozycja dodatkowo posiada futerał oraz kartę-zakładkę – spis treści z numeracją stron. Promocja „*Źródeł franciszkańskich*” odbyła się 29 listopada 2005 roku w klasztorze św. Franciszka w Krakowie podczas sympozjum „Ad fontes” [Do źródeł].

Na koniec należy wspomnieć o wydanej w języku polskim przez Instytut Studiów Franciszkańskich w 2017 roku pozycji „*Żywot naszego ojca, błogosławionego Franciszka*”. W styczniu 2015 r. franciszkański świat naukowy obiegnęła sensacyjna wiadomość o odnalezieniu nieznanego biografii św. Franciszka z Asyżu autorstwa jego pierwszego biografy, Tomasza z Celano. Została napisana między rokiem 1232 a 1239 i dotąd nie była znana. (...) jest krótkim życiorysem Świętego, napisanym najprawdopodobniej na prośby braci, dla których tzw. »*Życiorys pierwszy*« wydawał się za długi. Zostały jednak dodane do niego nowe elementy, przez co stał się swojego rodzaju aktualizacją. Jest krótszy, ale bardziej konkretny, zawierający 60 proc. nieznanego do dziś materiału i nadający się lepiej do potrzeb adresatów, którymi byli, jak wskazuje to już sam tytuł, bracia z zakonu”⁵.

s. Maria Pietyra

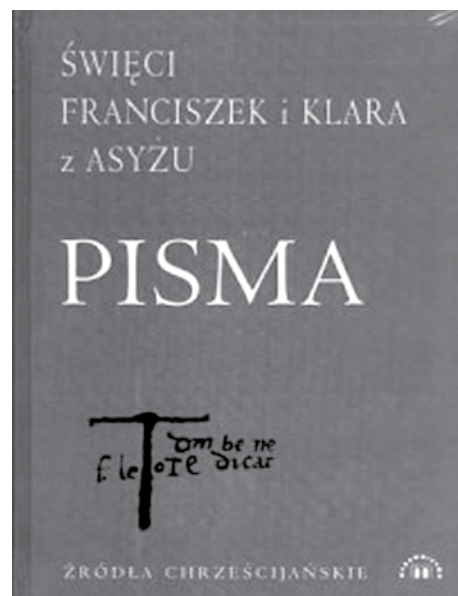
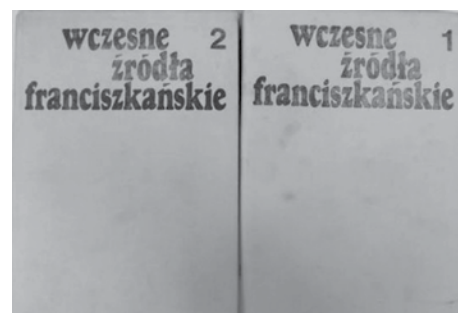
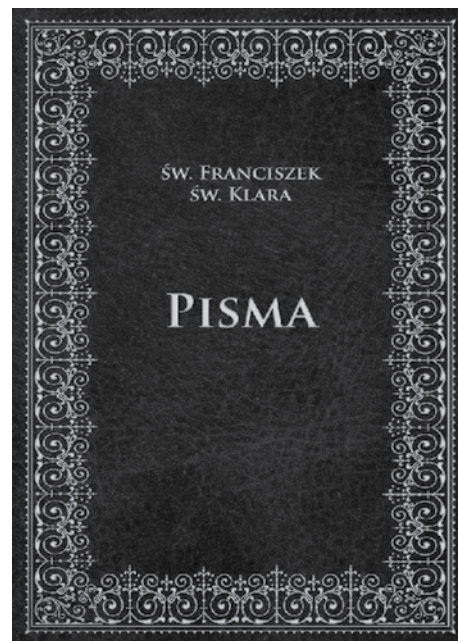
¹ Roland Prejs, *Za Franciszkiem – dzieje Pierwszego Zakonu Franciszkańskiego 1209–1517*, Kraków 2011, ss. 84–86.

² Roland Prejs OFMConv, *Dlaczego nowa edycja najstarszych źródeł franciszkańskich?*, w: *Ad fontes! Źródła franciszkańskie – nowa edycja*, Biblioteka Instytutu Studiów Franciszkańskich, red. A. Prugar OFMConv, Stanisław Mazgaj OFM, Kraków 2006, ss. 14–15.

³ Tamże, s. 16.

⁴ Roland Prejs, *Za Franciszkiem...*, dz. cyt., s. 88.

⁵ www.isf.edu.pl/a/wydarzenia.

ROLA ŹRÓDEŁ W PRZEŻYWANIU CHARYZMATU FRANCISZKAŃSKIEGO

Po Soborze Watykańskim II w Kościele na nowo podjęto dyskusję na temat powrotu do źródeł poszczególnych rodzin zakonnych, a także świeckich ruchów religijnych. Poszczególne wspólnoty w duchu reform soborowych muszą sięgnąć do pierwotnych przyczyn, które spowodowały założenie rodziny zakonnej czy grupy religijnej, muszą sięgnąć do życiorysów swoich założycieli i motywów, którymi kierowali się oni, powołując do życia konkretną wspólnotę. Oczywiście ci wszyscy bracia i siostry, którzy opierają swoje życie na regule franciszkańskiej, powinni, a nawet muszą na nowo zacząć odkrywać osobę św. Franciszka. Zasadniczą pomocą w tym dziele jest poznanie *źródeł franciszkańskich*.

Nazwą *źródła franciszkańskie* określamy pisma, które są świadectwem pierwszego wieku życia franciszkańskiego. Pomimo że powstały w odległym czasie, potrzebujemy ciągle na nowo, a może – niestety – nawet często po raz pierwszy, przyswajać sobie treści, które nam ofiarują. Zwracamy się ku tym źródłom w podwójnym celu: po pierwsze, aby rozpoznać charyzmat franciszkański, a po drugie, aby go zaktualizować. Źródła nie są jedynymi świadectwami mówiącymi o Franciszku, o jego doświadczeniu ludzkiem i chrześcijańskim, o jego charyzmacie. Jednakże ich poznanie daje nam, franciszkanom, i to zarówno zakonnikom, jak i świeckim, możliwość powrotu do naszych korzeni, możliwość odkrycia tej siły życiowej, która pozwala nam ożywić sens naszej franciszkańskiej tożsamości. Należy to uczy-

nić także po to, aby się uwolnić od wielu narosłych przez wieki nieautentycznych wizji, od patyny czasów, od skostniałego trzymania się często fałszywych stereotypów życia duchowością franciszkańską. Tylko wtedy, gdy sięgniemy do źródeł, będziemy mogli maszerować drogą wiary pewni, że podążamy tą samą ścieżką, którą szedł przed nami św. Franciszek i nasza franciszkańska rodzina przez wieki.

Czyniąc to, nie zapominajmy jednak, że wpiery jesteśmy chrześcijanami, a potem franciszkanami. Chrystus zawsze musi stać na pierwszym miejscu, św. Franciszek jest dla nas na tyle ważny, na ile zbliża nas do Chrystusa. W każdym bądź razie jesteśmy chrześcijanami-franciszkanami, dlatego w naszej wędrówce za Chrystusem zajmujemy miejsce obok lub za św. Franciszkiem. Dlatego też ożywienie, odnowienie, przemyślenie jego charyzmatu oznacza również ożywienie i odnowienie naszego bycia chrześcijanami, oprócz tego, że jesteśmy franciszkanami.

Czyniąc to, należy mieć świadomość, że Franciszek przeżywał swój charyzmat, swoje powołanie w określonym momencie dziejów i w szczególnym kontekście historycznym, socjalnym, kulturalnym i religijnym. Czerpiemy z jego doświadczenia, ale dojrzałe podejście do jego życia uwidacznia się tylko wtedy, kiedy czytając o Franciszkowej przygodzie chrześcijańskiej, czujemy się żywo włączeni w nasze dzisiaj, w którym musimy przeżywać specyfikę świadectwa ewangelicznego jako franciszkanie czasów

obecnych. To dziś przez nasze działanie, nasze słowa, ale przede wszystkim czyny musimy znaleźć drogę z przesłaniem ewangelicznym do serc i umysłów ludzi XXI wieku.

Dlatego jeszcze raz należy podkreślić, że dla wszystkich pragnących żyć duchowością chrześcijańską w duchu św. Franciszka odczytywanie przeszłości i świadectwa św. Franciszka jest ważne i konieczne, aby się nie zagubić, nie tylko w chaosie różnorodnych wartości, które oferuje świat, ale także wśród bogactwa różnorodnych duchowości obecnych w Kościele.

W tym celu należy sięgnąć do *źródeł franciszkańskich*. Na początek trzeba poznać *pisma* św. Franciszka. Mają one wielki autorytet, są źródłami, które najwierniej go przedstawiają, zwłaszcza te, które bezpośrednio wyszły spod jego ręki i które nazywamy autografami. Rola *pism* w opracowaniu historii św. Franciszka jest fundamentalna. Można bez przesady powiedzieć, że **nieznajomość pism św. Franciszka jest nieznajomością jego samego!** To one są tekstem źródłowym, według niektórych wręcz jedynym sposobem dotarcia do autentycznego Franciszka. Są również środkiem do weryfikacji innych źródeł. Cokolwiek słyszymy lub czytamy o św. Franciszku, a jest sprzeczne z tym, co znajdujemy w jego *pismach*, należy bez wahania odrzucić.

Na szczęście od pewnego czasu mamy także w Polsce możliwość korzystania ze *Źródeł franciszkańskich*, zostały one bowiem przetłumaczone i wydane w naszym ojczystym języku. Warto przede wszystkim sięgnąć do nowego wydania „Pism św. Franciszka z Asyżu”, które zostało wydane nakładem krakowskiego wydawnictwa franciszkanów Bratni Zew. Ten nowy przekład „Pism” po raz pierwszy przetłumaczony został w pełni z języków oryginalnych na język polski. Wstępy, komentarze i objaśnienia oparte są na najnowszych badaniach naukowych. Do książki dołączony jest przewodnik multimedialny w postaci płyty CD.

Należy mieć nadzieję, że lepsza znajomość *pism* św. Franciszka i jego najstarszych biografii zaowocuje rozkwitem wspólnot franciszkańskich, a przede wszystkim bardziej czytelnym świadectwem życia chrześcijańskiego franciszkanów, także świeckich, we współczesnym świecie.

o. Piotr Bielenin OFMConv
konferencja ogłoszona na posiedzeniu
Rady Regionu Katowickiego
w Krakowie 9 września 2017 r.

Temat do rozważań na rok 2018 Wielkiej Nowenny na jubileusz 800. rocznicy powstania III Zakonu św. Franciszka: „**Rodzą Go przez święte uczynki, które powinny przyswiecać innym jako wzór**”.

KALENDARZ LITURGICZNY BREWIARZA FZŚ

11.03 – 4. niedziela Wielkiego Postu – IV tydzień

18.03 – 5. niedziela Wielkiego Postu – I tydzień

25.03 – Niedziela Męki Pańskiej – II tydzień

okres wielkanocny

1.04 – Niedziela Wielkanocy Zmartwychwstania Pańskiego
– niedziela I tygodnia

2–7.04 – oktawa Wielkanocy (poniedziałek–sobota)
– niedziela I tygodnia

8.04 – niedziela Miłosierdzia Bożego – II tydzień
(9 kwietnia – uroczystość Zwiastowania Pańskiego
– niedziela I tygodnia)

15.04 – 3. niedziela Wielkanocy – III tydzień

22.04 – 4. niedziela Wielkanocy (Dobrego Pasterza) – IV tydzień

29.04 – 5. niedziela Wielkanocy – I tydzień

6.05 – 6. niedziela Wielkanocy – II tydzień

13.05 – uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego – III tydzień

20.05 – uroczystość Zesłania Ducha Świętego
– niedziela I tygodnia

(21 maja – święto NMP Matki Kościoła – niedziela I tygodnia)

okres zwykły

22–26.05 – wtorek–sobota – III tydzień

27.05 – uroczystość Najświętszej Trójcy – IV tydzień

(31 maja – uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa
– niedziela I tygodnia)

3.06 – 9. niedziela zwykła – I tydzień

10.06 – 10. niedziela zwykła – II tydzień

(13 czerwca – święto św. Antoniego z Padwy
– Oficja o świętych, s. 433)

17.06 – 11. niedziela zwykła – III tydzień

24.06 – uroczystość Narodzenia św. Jana Chrzciciela
– niedziela I tygodnia

25–30.06 – poniedziałek–sobota – IV tydzień

1.07 – 13. niedziela zwykła – I tydzień

8.07 – 14. niedziela zwykła – II tydzień

15.07 – 15. niedziela zwykła – III tydzień

22.07 – 16. niedziela zwykła – IV tydzień

29.07 – 17. niedziela zwykła – I tydzień

Uroczystości, święta oraz wspomnienia świętych i błogosławionych patronów czcimy, odmawiając oficjum z niedzieli I tygodnia lub oficjum o świętym – ss. 433–557 brewiarza FZŚ.

24.06.2018 – 24.06.2019

ROK JUBILEUSZOWY Z OKAZJI 40-LECIA OBECNEJ REGUŁY FZŚ

Obchody Roku Jubileuszowego dla uczczenia 40-lecia obecnej Reguły FZŚ, zatwierdzonej przez papieża Pawła VI 24 czerwca 1978 roku listem apostolskim *Seraphicus Patriarcha*, ogłosił przełożony generalny br. Tibor Kausar podczas XV Kapituły Generalnej FZŚ w Rzymie, w listopadzie 2017 roku.

„Reguła FZŚ zatwierdzona przez papieża Pawła VI w 1978 roku jest owocem pewnej ewolucji, jakiej podlegała na przestrzeni XX wieku, począwszy od czasu po I wojnie światowej, aż po czasy do 1945 oraz posoborowe. Poprzednie Reguły miały charakter praktyczny, wskazywały jedynie na to, jakie obowiązki powin-

ni wypełniać tercjarze, a brakowało w nich zachęt natury moralnej. Nowa Reguła nie stanowi przepisów dla franciszkanów świeckich, ale zobowiązuje ich do wytrwałego czytania Ewangelii. W II rozdziale daje wskazania, jak w swoim życiu świeckim realizować Ewangelię i ducha franciszkańskiego. Mają one być natchnieniem dla uczuć, zachowań i działań członków wspólnoty. Nowa Reguła ma charakter w najwyższym stopniu inspirujący, nakłania do medytacji, tak jak Reguła św. Franciszka dla braci I zakonu. Mimo to jest także tekstem normatywnym, to znaczy daje konkretne wskazania i normy do zachowania w życiu osobistym i wspólnotowym.

Ale główne wskazania Reguły dotyczą życia duchowego, które jest relacją z Bogiem i z ludźmi, a zrodzone i podtrzymywane jest przez żyjącego i działającego w nas Ducha. Reguła Pawła VI jest autentycznym projektem duchowego życia franciszkańskiego. Jest ona cenną pomocą do osiągnięcia »doskonałej miłości« (2), do »zachowywania Ewangelii Pana naszego Jezusa Chrystusa za przykładem św. Franciszka z Asyżu« (4). W Regule zawarta jest katecheza, która stanowi podstawę dla całej duchowości franciszkanina świeckiego” (o. Gabriel Kudzia OFM, *Charyzmat franciszkański w Regule FZŚ*, w: materiały do formacji ciągłej na rok 2017).

27 MAJA – UROCZYSTOŚĆ NAJŚWIĘTSZEJ TRÓJCY

Jedenastu zaś uczniów udało się do Galilei na górę, tam gdzie Jezus im polecił. A gdy Go ujrzeli, oddali Mu pokłon. Niektórzy jednak wątpili. Wtedy Jezus podszedł do nich i przemówił tymi słowami: „Dana Mi jest wszelka władza w niebie i na ziemi. Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Uczenie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata”.

Mt 28,16-20

Chrystus jest Słowem, które „stało się ciałem i zamieszkało wśród nas” (J 1,14). Jeśli odchodząc do Ojca, mówi: „Ja jestem z wami (...) aż do skończenia świata” (Mt 28,20) – to obecność Słowa – Syna, która w czasie Jego ziemskiej misji była „fizyczna” i widzialna w przyjętym przezeń człowieczeństwie, apostołowie i Kościół mają stale odnajdywać przez Ducha Świętego. Jednakże po wstąpieniu Chrystusa do Ojca ta obecność będzie całkowicie ogarnięta tajemnicą. Duch Święty, który – jak powiedział Jezus – przebywa we wnętrzu dusz i Kościoła („u was przebywa i w was będzie” – J 14,17), będzie trwale uobecniać niewidzialnego Chrystusa, „aż do skończenia świata”. Za sprawą transcendentnej jedności Syna i Ducha Świętego, człowieczeństwo Chrystusa przyjęte przez Słowo uobecni się i będzie działać wszędzie tam, gdzie mocą Ojca realizuje się trynitarny plan zbawienia.

św. Jan Paweł II,
katecheza z 24 maja 1989 r.
w: tegoż *Dzieła zebrane*, t. VII:
Katechezy, cz. 2,
Kraków 2007, s. 28

MISTERIUM BOGA

Ktokolwiek szczerze pragnie dostać się do nieba, * Przede wszystkim mu wiary katolickiej trzeba, * Bo gdy jej nie zachowa ściśle i w całości, * Bez pochyby zatraci swą duszę w wieczności. * Wiara ta jedyne Boga w Trójcy głosi, * A Troistość w Jedności nad wszystko podnosi, * I ani mieszać osób pojedynczych będzie, * Ni przez rozdział istności w grubym zabrnę błędzie. (św. Atanazy, *Quicumque*)

Spisuję to rozważanie w tegoroczne święto Chrztu Pańskiego. Wsłuchuję się w opowieści o chrzcie udzielonym przez św. Jana Chrzciciela Panu Jezusowi w rzece Jordan. Padają w niej m.in. następujące słowa: *W chwili gdy [Jezus] wychodził z wody, ujrzął rozwiirające się niebo i Ducha jak gołębicę zstępującego na niego. A z nieba odezwał się głos: „Ty jesteś moim Synem umiłowanym, w Tobie mam upodobanie”* (Mk 1,10-11). Rozważając ten fragment, chciałbym krótko podzielić się trzema przemyśleniami:

Myśl pierwsza

Inna bowiem osoba Ojca, inna Syna, * I Ducha też Świętego osoba jest inna, * Lecz Ojca, Syna, Ducha, jedna boskość cała, * I odwieczny majestat i równa jest chwala. * Jaki Ojciec, Syn taki i taki Duch Święty, * Żaden z nich nie stworzony, każdy niepojęty, * Niczem nieogarniony, obecnym jest wszędzie, * I jak nie miał początku, końca mieć nie będzie.

Bóg jest i zawsze pozostanie niezgłębionym, nieprzeniknionym, niepoznawalnym do końca Misterium. Nasze zmysły, jak i nasze środki komunikacji zawsze pozostaną niewystarczające, nie tylko aby Go poznać, ale i aby to, co poznane, odpowiednio opisać, to jednak pragnie, abyśmy mimo wszystko poznawali Go i dalej głosili to, co poznaliśmy. Dlatego się objawia. Ukazuje się człowiekowi w obrazach i słowach. Zamieszkał między nami i towarzysząc nam na przestrzeni czasu, snuje o sobie opowieść. „Wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków, a w tych ostatnich dniach przemówił do nas przez Syna”. W wielu z tych opowieści mówi o sobie, i tak też Go rozpozna-

jemy, jako o Bogu Jedynym, Jahwe, Panu zastępów, Stwórcy nieba i ziemi, Wszchemogącym, Elohim i Adonai. W innych, jak w tej dzisiejszej, ukazuje się nam w osobie Ojca, w osobie Syna umiłowanego, Jezusa Chrystusa, oraz w osobie Ducha Świętego. I tak właśnie stajemy wobec nie zagadki, nie problemu, ale wobec Misterium Boga w Trójcy Jedynego. Tak mówi o samym sobie Bóg i takim też Go wyznajemy: *Przecież nie trzech wieczyści, nie trzech niestworzeni, * Ani trzech nieznający czasu ni przestrzeni, * Lecz Jeden Wiekuisty, Jeden Niestworzony * I Jeden tylko niczem jest Nieograniczony!*

Myśl druga

Wszchemoc w Ojcu i w Duchu Świętym jest i w Synie * Wszakże nie trzech Wszchemocni lecz jeden jedynie. * Bogiem czcimy Cię Ojczy, Synu, Duchu Ciebie, * Ależ nie trzy są Bogi, Tyś jedyny w niebie!

Każdy z nas jest teologiem. Z powołania. To niezwykle ważne dopowiedzenie, gdyż – niestety – jak w przypadku każdego innego powołania, tak i tutaj, nie każdy z nas, choćby i nad obficie obdarowany, pragnie drogą powołania podążyć. To tajemnica wolności człowieka. Niektórym wydaje się, że Bóg to temat tak odległy od ich codzienności, że aż nieważny; inni powiadają: „nas to nie interesuje”; jeszcze inni powiadają krótko: „bajki!”. Czyż ostatnio podane do wiadomości statystyczne dane Kościoła nie są, choćby tylko w jakiś drobny sposób, zobrazowaniem tego typu postaw współczesnego – czy aby jeszcze – chrześcijanina, katolika? Wielu ochrzczonych, niestety, nie ma zamiaru zajmować się Tym, w którego imię otrzymali/przyjęli chrzest: w imię Ojca, i Syna i Ducha Świętego. Obojętny jest im Ten, który udziela im swego życia, który to życie podtrzymuje i uświęca. Który daje i zadaje im siebie, swoją tajemnicę, swe Misterium. A wystarczy tylko stanąć wobec Niego i jego Opowieści, Dobrej Nowiny, Ewangelii, aby w tym spotkaniu narodziły się teolog i teologia, Przyjaciel i Przyjaźń z Bogiem. I tak jak w każdej innej przyjaźni, tak i tu rodzi się ona z zażyłości, ze zwracania na siebie uwagi. I tu również potrzeba „beczki

W TRÓJCY JEDYNEGO

soli”, aby z obaw i podejrzeń nieznamo-
mości przejść do wolności i radości przy-
jaźni. Jesteśmy teologami. Zakochanymi
Przyjaciółmi Boga.

Myśl trzecia

*Panem Ojciec, Syn Panem i Duch Panem
zwany, * Przecież Jeden tylko Pan a nie trzy
są Pany! * Bo choć każdą z tych osób wiel-
bim Panem, Bogiem, * To trzech Bogów lub
Panów znać jest błędem srogim.*

Stajemy wobec Misterium i zajmują-
się Misterium, napotykać zrozumi-
trudności, aby dać mu świadectwo. Cza-
sami więc zdarza się, że sprowadzamy
je do nieco humorystycznej polemiki
z niewierzącymi kpiarzami, którzy usu-
ją sprowadzić naszą wiarę do prostego
działania matematycznego, i przekonują
nas, że $1 + 1 + 1$ nigdy nie będzie równało
się 1, wszakże ponieważ jednak Bóg jest
miłością, a ta nie dodaje się, lecz mno-
ży, to niezmiennie odpowiadamy im, że
jednak $1 \times 1 \times 1 = 1$. Jakkolwiek z pewno-
ścią niewystarczająca to argumentacja
na rzecz Bożego Misterium, to jednak
zawarta jest w niej cząstka prawdy. Oto:
*Ty jesteś moim Synem umiłowanym, w To-
bie mam upodobanie!* Dla przeciętnego
człowieka Misterium Boga w Trójcy Je-

dynego pozostaje często co najwyżej
teoretycznym rozważaniem bez wpływu
na codzienność, jednak dla wierzącego
staje się czasem, miejscem, sposobem,
w którym i przez który Najwyższy dzieli
się z nami sobą, tym, kim tak naprawdę
jest: Miłością. Bóg w Trójcy Jedyny jest
Miłością, Jest Misterium Miłości, które się
nam daje i zadaje. Kocha i odkrywając to
przed nami, zaprasza nas do kochania.
Zaprasza nas do poznania, zakosztowa-
nia i do życia tą Miłością.

*Nikt Ojca przedwiecznego, co włada na
niebie, * Nie zdziałał, ani stworzył, ani wydał
z siebie. * Syn nie zdziałan, nie stworzon,
sam Ojciec go rodzi, * Duch zarówno od
Ojca i Syna pochodzi * Więc nie zdziałan, nie
stworzon, ani też zrodzony, * Lecz owem po-
chodzeniem uosobistniony. * Jeden zatem
jest Ojciec a nie trzech Ojcowie, * Nie masz
trzech Synów, tylko jeden tak się zowie; * Je-
den też i Duch Święty, nie w liczbie troistej!
– * Świeci więc jako słońce dogmat oczywi-
sty: * Że w uwielbionej wszędzie Trójcy Prze-
najświętszej * Nikt pierwszy lub pośledni,
nikt niższy lub większy, * Lecz wszyscy trzej
i każdy we własnej osobie * Są, jak równie
przedwieczni we wszem równi sobie.*

o. Innocenty A. Kielbasiewicz OFM

UROCZYŚĆ NAJŚWIĘTSZEJ TRÓJCY

hymn – jutrznia

Boże wszechmocny, w Trójcy niepojęty,
Ciebie wielbimy pokłonem i pieśnią,
Ty bowiem jesteś celem i pragnieniem
Naszego ducha.

Stwórcu wszystkiego, Ojcze, źródło życia,
Ty nas kształtujesz na swe podobieństwo;
Udziel nam wiary, która niech zasłuży
Na Twą nagrodę.

Z Ojca Zrodzony, blasku Jego chwały,
Zowiedz i czynisz nas braćmi swoimi;
Tyś winoroślą, my jej gałązkami,
Więc daj nam życie.

Duchu płomienny, światło i miłości,
Władasz stworzeniem z dobrocią i mocą;
Odnów umysły, rozpal swoim żarem
Człowiecze serca.

Gościu najmiłszy, Boże jeden w Trójcy,
Daj nam Cię kochać i spełniać Twą wolę,
Byśmy na wieki zjednoczeni z Tobą
Wielbili Ciebie. Amen.

hymn – I i II nieszpory

O Boże w Trójcy niepojęty,
Swoją potęgą wszechmogącą
Stworzyłeś czas i nim kierujesz,
Sam pozostając nad wiekami.

Wystarczasz sobie w pełni, Boże,
Masz bowiem szczęście niezmierzone;
Przezysty, prosty i troskliwy,
Ziemię ogarniasz i przestworzasz.

Wszelkiego życia źródło, Ojcze,
Synu, Ojcowskiej chwały blasku,
I Ty, co jesteś Obu tchnieniem,
Duchu miłości nieskończonej.

Od Ciebie, Boże najłaskawszy,
Wszystko, co dobre jest i piękne,
Wywodzi pierwszy swój początek,
Ty zaś je w bycie podtrzymujesz.

Obdarzasz nas przedziwną łaską,
Czyniąc synami przybranymi,
Więc daj nam stać się Twą świętynią,
Byśmy się Tobie podobali.

O żywe Światło, w chwale nieba
Połącz nas z chórem Twych aniołów;
Będziemy wtedy Cię sławili
Pieśnią miłości i podzięk. Amen.

Człowiek nie żyje, aby jeść, ale je, aby żyć (Sokrates)

PIRAMIDA ŻYWIENIOWA

W naszym życiu jest wiele takich czynności, które wykonujemy mechanicznie, nie zastanawiając się nad tym, co i jak robimy. Śpimy, wstajemy, myjemy się, jemy. Czynności powtarzane każdego dnia wchodzą w nasz codzienny rytuał. Oczywiście wraz z przybywającymi latami może się wydłużać czas ich wykonania. Wiek, choroba zmuszają nas do pewnej korekty rozkładu dnia czy jadłospisu, jednak nasze przyzwyczajenia i nawyki często zaczynają dominować nad dyscypliną i obowiązkiem wprowadzania w życie nowych elementów. Bardzo trudno nam siebie samych dyscyplinować, naiwnie twierdząc, że to, co dzieje się złego w naszym życiu, to przejściowe, a właściwie nas nie dotyczy. Mawiają: Przyzwyczajenie drugą naturą człowieka. Oczywiście w życiu trzeba walczyć, trzeba dążyć do poprawy standardu i jakości życia, jednak trzeba mieć również świadomość, że nie wszystko się udaje. Czasami trzeba coś w życiu zmienić, czemuś się podporządkować i z czegoś zrezygnować. Temat, który dzisiaj chciałam poruszyć, z pozoru wydaje się banalny, ale postaram się ukazać, że już w Biblii był traktowany zupełnie poważnie, a brak konsekwencji w tym przypadku może doprowadzić do tragicznych skutków.

Co mówi Stary Testament o jedzeniu? W Księdze Kapłańskiej czytamy: „Następnie Pan powiedział do Mojżesza i Aarona: »Tak mówcie do Izraelitów: Oto zwierzęta, które będziecie jeść spośród wszystkich zwierząt, które są na ziemi: Będziecie jedli każde zwierzę czworonożne, które ma rozdzielone kopyta, to jest racice, i które przeżuwają« (11,1-3). Wielbłąd, świstak, zając, wieprz były dla Żydów zwierzętami nieczystymi i nie wolno było ich jeść. „Będziecie jedli następujące istoty wodne: wszystkie istoty wodne, w morzach i rzekach, które mają płetwy i łuski” (Kpł 11,9). „Spośród ptaków będziecie mieli w obrzydzeniu i nie będziecie ich jedli, bo są obrzydliwością (...) Wszelkie latające czworonożne owady będą dla was obrzydliwością” (Kpł 11,13-20). „Następujące spośród nich możecie jeść: wszelkie gatunki szarańczy, wszelkie gatunki *soleam*, wszelkie gatunki *chargol* i wszelkie gatunki *chagab*. Wszelkie inne gatunki latających owadów czworonożnych będą dla was obrzydliwością” (Kpł 11,22-23). „Wszelkie małe zwierzęta, które pełzają po ziemi, są obrzydliwością – nie wolno ich jeść! Cokolwiek pełza na brzuchu, cokolwiek chodzi na czterech nogach i cokolwiek ma wiele nóg spośród małych zwierząt pełzających po ziemi, nie będzie przez was jedzone, bo to

jest obrzydliwość” (Kpł 11,41-42). W Księdze Rodzaju znajdziemy następujący tekst: „Oto wam daję wszelką roślinę przynoszącą ziarno po całej ziemi i wszelkie drzewo, którego owoc ma w sobie nasienie: dla was będą one pokarmem” (1,29). Troskę Boga o nasze żołądki odnajdziemy również i w Psalmach. Psalmista z pełną powagą kieruje peany pochwalne dla Boga: „Każesz rosnąć trawie dla bydła i roślinom, by człowiekowi służyły, aby z roli dobywał chleb” (Ps 104,14). W innym psalmie mówi: „Wszystko to czeka na Ciebie, byś dał im pokarm w swym czasie. Gdy im udzielasz, zbierają; gdy rękę swą otwierasz, sycą się dobrami” (Ps 104,27-28).

Jedzenie było traktowane jako świętość pochodząca od Boga. Niestosowanie się do zaleceń przepisów zawartych w Księdze Kapłańskiej czyniło ówczesnego Żyda nieczystym. Natomiast Nowy Testament nieco skromniej przekazuje czytelnikowi informację na temat ówczesnych posiłków. Jednak czytając wnikliwie, odnajdujemy wzmianki o zwyczajach oraz pokarmach i podawanych napojach.

Posiłek był dla żyjących w tamtych czasach nie tylko sposobem zaspokojenia głodu, ale przede wszystkim rytuałem. Aktem potwierdzenia wspólnotowości, przyjaźni i szacunku wobec współspożywającego. Posiłki były spożywane wspólnie, a Żydzi uwielbiali organizować wszelkiego rodzaju ucztę i przyjęcia i uczestniczyć w nich. „Pewien człowiek wyprawił wielką ucztę i zaprosił wielu. Kiedy nadszedł czas uczt, posłał swego sługę, aby powiedział zaproszonym: Przyjdźcie, bo już wszystko jest gotowe” (Łk 14,16-17). Oczywiście jedzenie musiało być koszerne, a uczestnicy czysti. Pozycja zaproszonego była zaznaczana

zajmowanym miejscem za stołem, a i jakość stawy była zależna od pozycji gościa. „Jeśli cię kto zaprosi na ucztę, nie zajmuj pierwszego miejsca, by czasem ktoś znakomitszy od ciebie nie był zaproszony przez niego. Wówczas przyjdzie ten, kto was obu zaprosił, i powie ci: »Ustąp temu miejsca!«, i musiałbyś ze wstydem zająć ostatnie miejsce. Lecz gdy będziesz zaproszony, idź i usiądź na ostatnim miejscu. Wtedy przyjdzie gospodarz i powie ci: »Przyjacielu, przesiądź się wyżej!«, i spotka cię zaszczyt wobec wszystkich współbiedników” (Łk 14,8-10). Ogromnym afrontem było odmówienie zapraszającemu. Zaproszeni musieli być stosownie ubrani, a gospodarz na powitanie całował ich oraz podawał im wodę do obmycia nóg.

Tłumy towarzyszące Jezusowi w drodze trzeba było nakarmić. Mają wówczas miejsce cudowne rozmnożenie chleba i ryb (Mt 14,15-21; 15,32-38; Mk 6,35-44; 8,1-9; Łk 9,12-17; J 6,5-13) oraz cudowna zamiana wody w wino w Kanie Galilejskiej (J 2,7-11). Po zmartwychwstaniu Chrystus spotyka uczniów nad Morzem Tyberiadzkim. Piecze im na ognisku chleb i ryby (J 21,1-13). Podczas innego spotkania z uczniami Chrystusa nakarmiono rybami i podano miód (Łk 24,36-43). Dzieje Apostolskie również wnoszą krótką informację na temat ówczesnych pokarmów. „Odczuwał głód i chciał coś zjeść. Kiedy przygotowywano mu posiłek, wpadł w zachwycenie.

Widzi niebo otwarte i jakiś spuszczaający się przedmiot, podobny do wielkiego płótna czterema końcami opadającego ku ziemi. Były w nim wszelkie zwierzęta czworonożne, płazy naziemne i ptaki powietrzne. »Zabijaj, Piotrze, i jedz!« – odezwał się do niego głos. »O nie, Panie! Bo nigdy nie jadłem nic skażonego i nieczystego« – odpowiedział Piotr. A głos

znowu po raz drugi do niego: »Nie nazywaj nieczystym tego, co Bóg oczyścił« (Dz 10,10-15). Święty Paweł w swoich listach odnosi się problemu spożywanego mięsa: „wszystko, cokolwiek w jatce sprzedają, spożywajcie, niczego nie dociekając – dla spokoju sumienia. (...) A gdyby ktoś powiedział: »To było złożone na ofiarę« – nie jedzcie przez wzgląd na tego, który was ostrzegł, i z uwagi na sumienie” (1 Kor 10,25.28); „Niechaj więc nikt o was nie wydaje sądu co do jedzenia i picia, bądź w sprawie święta czy nowiu, czy szabatu. Są to tylko cienie spraw przyszłych, a rzeczywistość należy do Chrystusa” (Kol 2,16-17); „A tego, który jest słaby w wierze, przygarniajcie życzliwie, bez spierania się o poglądy. Jeden jest zdania, że można jeść wszystko, drugi, słaby, jada tylko jarzyny. Ten, kto jada [wszystko], niech nie pogardza tym, który nie [wszystko] jada, a ten, który nie jada, niech nie potępia tego, który jada; bo Bóg go łaskawie przygarnął!” (Rz 14,1-3).

Nowy Testament nie skupia się więc na szczegółowych przepisach dotyczących jedzenia, ale dokładnie wskazuje na związki oskomy z wiernością i uczciwością wobec Boga. Apetyt i umiejętność jego opanowania ma być miernikiem naszej samokontroli i w innych nawykach związanych z naszymi zmysłami, umysłem czy potrzebami, np. rozwiązłość, nienawiść czy pożądanie. Już w 5 Księdze Mojżeszowej (21,20) pisze: „Nie możemy dopuścić, aby nasz apetyt nami kierował; my raczej powinniśmy nad nim panować”. Suma summarum, w tamtych czasach jedzenie i posiłki były czymś szalenie ważnym w codzienności ówczesnego człowieka. Nie zaspokajano tylko swoich potrzeb wynikających z potrzeb somatyki, ale były to ceremonie, miernik zamożności, poważania w środowisku oraz pozycji w rodzinie. Jednak najistotniejszym elementem wspólnie spożywanego posiłku było oddanie czci Bogu. Wspólna modlitwa, rytuał i odniesienie do wielkości i wspaniałości Boga dotyczyły zarówno Żydów, jak i pierwszych chrześcijan.

I w tym miejscu chciałam wrócić do naszych współczesnych czasów. W ramach rachunku sumienia zadajmy sobie pytania: Czy pamiętam o modlitwie przed jedzeniem? Czy szanuję jedzenie? Dzielę się jedzeniem z potrzebującymi? Czy potrafię sobie odmówić jedzenia i picia w nadmiarze? Czy stosuję się do zaleceń lekarskich w kwestii diety? Czy, w miarę możliwości, staram się jeść posiłki przy wspólnym stole? Czy, w miarę możliwości, staram się zapraszać do wspólnego posiłku rodzinę, przyjaciół? Czy pamiętam o samotnych rodzicach, rodzeństwie, sąsiadach, którzy z różnych przyczyn swoje posiłki spożywają w samotności?

I jeszcze trochę o naszych nawykach jedzeniowych. Niestety, nie wygląda to dobrze. Jemy dużo, nieregularnie i nieodpowiednio.

Coraz częściej kupujemy jedzenie przetworzone, paczkowane czy w proszku. Na szczęście nie umarła jeszcze całkowicie umiejętność gotowania. Najlepsze domowe obiady i ciasta zjemy u kochanej babci, a dziadek poczęstuje przepyszną domową nalewką. Również i media starają się w jakiś sposób odrodzić w narodzie zainteresowanie zdrową kuchnią domową. Jednak szybkość życia niejednokrotnie zabija w nas najlepsze chęci. Pozostaje jeszcze kwestia samodyscypliny w sytuacji, gdy, niestety, choroba wyklucza nas z szeregu smacznych, acz niewskazanych dla nas pokarmów. Nie bez przyczyny przybliżyłam wcześniej nieco zwyczajów żywieniowych naszych protoplastów. Umiar i opanowanie nie dotyczą tylko sfery naszego żołądka, ale są oczekiwane od każdego podczas uwalnianych emocji. Posiadając wyżej wymienioną umiejętność, zyskujemy podwójnie. Nasze ciało nie przybiera tak intensywnie, a serce, żołądek, trzustka i wątroba są nam wdzięczne, co okazują, służąc nam wiernie bez awarii. I mimo że i tak prawdopodobnie kiedyś zachorujemy, jest jednak duża szansa, że skleroza przyjdzie zdecydowanie później, wzrok będzie sobie dowierzał, widząc nasz ciężar na wadze, a uszy z rozkoszą będą wchłaniały komplementy tyżące naszego wyglądu. Umiejętność opanowania emocji to dodatkowy bonus: ciśnienie nie rośnie, rośnie za to nasza ekipa przyjaciół, którzy szanują nas za mądre milczenie i życzliwą, zrównoważoną postawę wobec tak zwariowanego obecnie świata.

Tak poważnie, jeżeli mamy jakiegokolwiek wątpliwości wobec naszej obecnej diety czy tego, jak jeść, by jeść zdrowo, to pamiętajmy, że istnieje ktoś taki jak dietetyk. Konkretny człowiek, który może nas nauczyć, wspomóc czy skorygować w tej kwestii. Instytut Żywności i Żywnienia im. prof. dr med. Aleksandra Szczygła podaje nowe zasady dotyczące zdrowego żywienia: „Od dzisiaj Polacy mogą zadbać o swoje zdrowie jeszcze lepiej niż dotychczas. Eksperti Instytutu Żywności i Żywnienia (IŻŻ) opublikowali bowiem nową Piramidę Zdrowego Żywnienia i Aktywności Fizycznej. Zmiany te są wyrazem postępu w naukach medycznych, uwzględniają wyniki najnowszych badań naukowych, a także rekomendacje uznanych światowych ośrodków eksperckich. Efektem prac interdyscyplinarnego zespołu ekspertów IŻŻ nad jej aktualizacją i modyfikacją jest opublikowana – podczas I Narodowego Kongresu Żywnieniowego w Warszawie – Piramida Zdrowego Żywnienia i Aktywności Fizycznej. »Nowa piramida IŻŻ wraz z 10 zasadami i opisem jest najprostszym, krótkim i zwięzłym sposobem wyrażenia zasad prawidłowego żywienia. Wiedza o żywności, żywieniu oraz ich wpływie na zdrowie człowieka jest dziś ogromna, podlega też stałej ewolucji i zmianom.

Aktualna piramida jest m.in. odpowiedzią na zalecenia WHO, a jej myśl przewodnią można ująć tak: mniej cukru, soli i tłuszczu, więcej błonnika« – mówi prof. Mirosław Jarosz, dyrektor Instytutu Żywności i Żywnienia – »Badania wskazują ponad wszelką wątpliwość, że warzywa i owoce powinny być podstawą naszego żywienia. Dostarczają bowiem wielu bezcennych składników (mineralnych, witamin, polifenoli) i w istotny sposób zmniejszają zachorowalność oraz umieralność na choroby układu krążenia, cukrzycę czy nowotwory. Warzywa i owoce spożywamy więc jak najczęściej i w jak największej ilości. 3/4 powinny stanowić warzywa, a 1/4 owoce« – mówi prof. Mirosław Jarosz. Umieszczenie w piramidzie ziół, które nie tylko służą jako przyprawy roślinne poprawiające smak potraw, ale także dostarczają wielu prozdrowotnych składników. Ich stosowanie jest też dobrym sposobem na ograniczenie spożycia soli. »Poza żywieniem, dla naszego zdrowia bardzo ważna jest też codzienna aktywność fizyczna, co najmniej 30–45 minut. Łącznie z dobrze zbilansowaną dietą pozwala ona zapobiec m.in. rozwojowi bardzo niebezpiecznej dla naszego zdrowia nadwagi i otyłości« – komentuje prof. Mirosław Jarosz. Pamiętać jednak należy, że osoby z rozpoznanymi chorobami (m.in. udar, zawał, osteoporoza, cukrzyca typu 2) wymagają indywidualnych zaleceń żywieniowych”.

Jak widać jedzenie pozostało zasadniczo ważnym elementem naszej codzienności. Tylko od nas zależy, czy chcemy choć troszeczkę zadbać o nasze codzienne posiłki, by były nie tylko smaczne, sycące, ale i zdrowe. Na pewno jednak należy pamiętać, że każde dobro, które posiadamy na tym padole, pochodzi od Pana, wypada więc przynajmniej raz dziennie westchnąć również i nad talerzem: *Dziękuję Ci, Boże!* No i jeszcze jedno: siedem grzechów głównych... warto je sobie od czasu do czasu powtórzyć. I pamiętajmy: „czy jecie, czy pijecie, czy cokolwiek innego czynicie, wszystko na chwałę Bożą czyńcie” (1 Kor 10,31).

s. Bożena Karkoszka

Źródła tekstowe:

- Biblia Tysiąclecia – Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu, Pallottinum 1980.
- Douglas E. Neel, Joel A. Pugh, *Jedzenie i uczy Jezusa. Kulinaryny świat Palestyny pierwszego wieku*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2014.
- Justyna Wołoszka, *Posiłki i ich znaczenie w świecie biblijnym* w: niedziela.pl/arttykul/ 55226/nd.
- <http://chabad.org.pl/judaizm-i-zycie/kobiety-w-judaizmie/czystosc-rodzinnastosunek-zydow-do-nidy-oddalenie>.
- <https://www.gotquestions.org/Polski/Biblia-temat-jedzenia.html>.
- <http://biblia.wiara.pl/doc/2233986.Jedzenie-i-uczty-Jezusa>.
- <http://ptd.org.pl/arttykuly/piramida-zywieniowa-instytutu-zywnosci-i-zywienia>.
- <http://www.izz.waw.pl/pl/strona-gowna/3-aktualnoci/aktualnoci/555-naukowcy-zmodyfikowali-zalecenia-dotyczace-zdrowego-zywienia>.

REKOLEKCJE NARODOWE FZŚ

Od 6 do 8 października 2017 roku w Sanktuarium Pasyjno-Maryjnym w Kalwarii Zebrzydowskiej miały miejsce Rekolekcje Narodowe z okazji 25. rocznicy I Kapituły Narodowej FZŚ w Polsce. Do uczestnictwa w rekolekcjach zostali zaproszeni przede wszystkim członkowie rad regionalnych, uczestnicy ówczesnej kapituły i asystenci duchowi. Nauki rekolekcyjne na temat „Wiara, nadzieja i miłość – wczoraj, dziś i na wieki” głosił o. Nikodem Sobczyński OFM, asystent narodowy. Na samym początku ojciec powiedział, że przy okazji jakichkolwiek jubileuszów człowiek zastanawia się nad przemijaniem. Dlatego podczas tych rekolekcji padło pytanie: jaki jest sens przemijania człowieka. Byłoby czymś bardzo mało znaczącym, lub w ogóle, gdyby życie człowieka nie było ukierunkowane na jakieś konkretne cele. A zarówno wczoraj, jak i dziś zmierzają one do jednego – do tego, co czeka nas w wieczności. Na przestrzeni czasu mamy

więc wyznaczone przez Pana Boga konkretne zadanie, mianowicie rozwijać w sobie wiarę, nadzieję i miłość, czyli być świadkami wiary, apostołami nadziei i narzędziami Bożej miłości. I to jest konkretne, zasadnicze powołanie człowieka. Przedstawiamy kilka fragmentów-myśli z poszczególnych nauk.

Z nauki o wierze

Za pracę w winnicy Pańskiej, za dawanie świadectwa naszej wiary czeka nagroda życia wiecznego. Tylko od nas zależy, po której stronie tej wieczności wylądujemy – czy to będzie wieczność w zjednoczeniu z Panem Bogiem, czy też w odłączeniu od Niego. Dlatego potrzebujemy konkretnego odniesienia naszej wiary. Wiara nie może być pusta, taka tylko sama dla siebie, ona musi być przeżywana na płaszczyźnie nie tylko naszego serca, ale na płaszczyźnie każdego etapu naszego życia. Albo to jest stan naszej woli i przeżywamy permanentnie nasze życie właśnie w zjednoczeniu z Panem Bogiem, albo po prostu tej wiary nie ma. Albo w każdym czasie ją wyznajemy, albo po prostu nią nie żyjemy. Nie da się inaczej. Dlatego nie bójmy się dawać świadectwa przynależności do Pana Boga.

Wiara nie jest wytworem ludzkiego myślenia ani skutkiem poznanych już argumentów, ale jest darem od Pana Boga. Dzięki wierze odkrywamy obecność Boga w nas i doświadczamy, jak bardzo wyjątkowy jest nie tylko każdy z nas, ale również ci, którzy żyją obok nas. Już na samym początku, kiedy Pan Bóg stworzył świat, powiedział wyraźnie, że wszystko, co stworzył, było bardzo dobre. A my tak często szufladkujemy ludzi, sytuacje, wydarzenia, określając je mianem dobrych czy mniej dobrych. Wytwory ludzkie rzeczywiście mogą prowadzić do zguby, ale nigdy to, co Bóg stworzył, bo On stworzył świat i wieczność z miłością.

Człowiek wierzący, który miałby w sobie prawdziwą wiarę, tak naprawdę umarłby z miłości. Bo nie pragnąłby niczego więcej, jak tylko kochać Tego, który go wybrał i umiłował jako pierwszy. Zatem w akcie ludzkiej wiary miłość osiąga wymiar nadprzyrodzony, pozostając zarówno ludzkim, jak i w pełni Bożym. Dzieje się tak, ponieważ dzięki wierze Boża miłość wypełnia nasze serca i przez nas udziela się światu. Dlatego dzisiaj potrzeba konkretnych świadków wiary, świadków przynależności do Chrystusa, świadków całkowitego oddania się Jemu.

My jako franciszkanie nie powinniśmy pragnąć niczego więcej, jak tylko tego, by przyjąć taką właśnie postawę – całkowitego zawierzenia Panu Bogu. A św. Franciszek pokazał nam, jak dawać świadectwo.

Z nauki o nadziei

W sercu każdego człowieka Pan Bóg złożył pragnienie szczęścia. To ono stale pobudza nas do działań, które mają uczynić świat szczęśliwszym. Jednak w zderzeniu z twardą rzeczywistością, naznaczoną złem, słabością, trudem, cierpieniem, nasze działania często się załamują, a ich rezultaty dalekie są od naszych oczekiwań. Jeśli jednak nie ulegamy zniechęceniu z tego powodu i nie poddajemy się rozpacz, to dlatego, że mamy nadzieję na lepszą przyszłość.

Przecież słowa modlitwy św. Franciszka – Uwielbienie Boga Najwyższego to nic innego, jak tylko słowa nadziei złożonej w Bogu. Nie mógł tego napisać ktoś, kto by nie ufał Panu Bogu bezgranicznie i nie położył w Nim swej nadziei. Ona jest siłą sprawczą naszych szlachetnych dążeń, bez niej życie ludzkie staje się niemożliwe.

Jednakże nie każda nadzieja potrafi nadać sens wszystkim ludzkim doświadczeniom. Może to sprawić tylko nadzieja wypływająca z wiary. Kto rzeczywiście spotkał Boga, ten ma nadzieję, która zawieść nie może. Bo to Bóg wszystko stworzył, bo to Bóg wszystko nam dał. Jak więc mógłby nas zostawić samych z tym wszystkim. On czuwa nad nami. Jego Opatrzność ciągle nam towarzyszy.

Cnota nadziei każe nam całkowicie zdać się na wolę Bożą. To jest źródło nadziei chrześcijańskiej, która zwraca nas ku osobowemu Bogu i wyraża się najpierw w zaufaniu. Mówią o tym słowa aktu nadziei – ufam Tobie, boś Ty wierny wszechmocny i miłosierny, dasz mi grzechów odpuszczenie, łaskę i wieczne zbawienie.

Z nauki o miłości

Miłość jest największym przymiotem Pana Boga. Z tej miłości wypływa wszystko – Jego miłosierdzie, Jego opatrzność, Jego zaskanie o nas. Wszystko, co Pan Bóg nam daje, jest wynikiem Jego nieskończonej miłości do nas i do świata. Wiara i nadzieja, którymi żyjemy na co dzień, są tylko naszą odpowiedzią na Bożą miłość, jaką otrzymujemy. Ale czy odpowiemy tylko wiarą i nadzieją, czy również miłością, to zależy tylko od nas samych. Bóg jest miłością, dlatego miłość jest wszystkim. Wszystko wywodzi się z miłości Bożej i wszystko do niej zmierza. Tam, gdzie jest odkryta i przyjęta, przynosi życie, sens i zupełnie nowe widzenie rzeczywistości. Jeżeli nie ma się cnoty miłości, to nie ma się niczego, bo miłość jest nam potrzebna tak, jak dusza ciału.

WIZYTACJA REGIONU KATOWICKIEGO

Wizytacja bratersko-pasterska odbyła się 20 i 21 października 2017 roku w salce św. Klary w domu parafialnym. Rozpoczęła się późnym popołudniem w piątek, a przybyli na nią przełożona narodowa FZŚ w Polsce s. Joanna Berłowska oraz asystent narodowy o. dr hab. Zdzisław Gogola OFM-Conv. Przybyłych gości, a także Radę Regionu, okręgowych oraz ojców asystentów: Maksymiliana Brylowskiego OFM, Zbigniewa Kołodziejczyka OFM-Cap i opiekuna o. Fryderyka Grzeska OFM serdecznie powitała s. Julia Niemiec, przełożona Regionu Katowickiego. Ponieważ goście dosłownie byli po podróży, najpierw podano kolację, a dopiero po niej rozpoczęto wizytację oficjalnie od modlitwy zgodnie z Rytuałem. Słowa powitania skierowała do obecnych przełożona narodowa s. Joanna. Następnie s. Julia przedstawiła osoby z rady i ich funkcje, jak również siostry, które mają pieczę nad wspólnotami z poszczególnych okręgów w regionie. Niektórzy członkowie rady zabrali głos, bardziej szczegółowo prezentując swoją pracę. Po braterskich rozmowach wizytujący skupili się na przejrzeniu dokumentacji.

Drugi dzień wizytacji rozpoczęła Msza św. odprawiona w kaplicy św. Bonawentury w klasztorze panewnickim. Eucharystię, pod przewodnictwem o. Zdzisława Gogoli, sprawowali ojcowie: Maksymilian Brylowski, Zbigniew Kołodziejczyk, Lucjusz Wójtowicz i Fryderyk Grzesiek. Homilię m.in. o mówieniu prawdy w miłości, o słowach św. Franciszka: *Pan dał mi braci*, wygłosił o. Zdzisław: „Macie mówić prawdę w miłości, bo Bóg jest miłością. I to jest odpowiedź na wszystkie czasy, to nam Pan Bóg podpowiada, Duch Święty ciągle nam mówi o tym, że mamy mówić prawdę, ale przez miłość i z miłością”; „*Pan dał mi braci...* My dzisiaj spotykając się we wspólnotach wielkiej rodziny franciszkańskiej w świecie, powinniśmy być ciągle świadomi i wdzięczni za to, że *Pan dał mi braci...* także bliskich nam ludzi – takimi, jakimi są”. Zwrócił przy tym uwagę, żebyśmy nie patrzyli na człowieka w aspekcie jego braków, tylko czy on kocha. Na zakończenie Mszy św., a przed błogosławieństwem, mówił też o tym, aby na życie patrzeć pozytywnie i obiektywnie, aby otworzyć się na Ducha Świętego, na Boga i na ludzi, abyśmy ukochali siostry i braci, których dał nam Pan.

W sobotę dołączył do nas jeden z opiekunów o. Krescencjusz Rutowicz OFM. Później, po śniadaniu, s. Joanna mówiła o przejrzanej dokumentacji i wykonaniu zaleceń z poprzedniej wizytacji, o rozwiązaniu trudnych spraw wówczas istniejących, a o. Zdzisław swoje uwagi omówił w świetle dwóch

perspektyw: jako asystent oraz jako historyk. Zwrócił uwagę, by usystematyzować dawne, przeszłe dokumenty i kroniki, które już są historią i nie używa się ich na co dzień, i przetworzyć je w tzw. druk zwarty. Wizytujący przeglądali także numery kwartalnika „Pokój i Dobro”, wyrażając o nim pozytywną

opinię. Do wizytujących swoje pytania skierowali niektórzy członkowie rady. Była też prośba, by s. Joanna opowiedziała o swojej drodze zakonnej i funkcji przełożonej narodowej. Po podsumowaniu i podziękowaniu wizytację zakończyły modlitwa końcowa i udzielone błogosławieństwo, a potem wspólny obiad w refektarzu klasztornym.

Należy nadmienić, że obrady przebiegały w serdecznej atmosferze i dobrym humorze... a przy dobrej kawie był też czas na luźniejsze rozmowy.

Dziękujemy siostrze, które zadbały o przygotowanie posiłków i ich podanie oraz czuwały, by wody, herbaty i kawy nikomu nie zabrakło.

red.

BIERTUŁTOWY – WIZYTACJA WSPÓLNOTY I KAPITUŁA WYBORCZA

Po przygotowaniach modlitewnych wspólnoty miejscowej FZŚ przy parafii Wniebowzięcia NMP w Biertułtowach 19 października 2017 roku odbyła się wizytacja bratersko-pasterska, a zarazem kapituła wyborcza. O godz. 15 rozpoczęliśmy Mszą św., prosząc w niej o światło Ducha Świętego i dobry wybór nowej rady. Eucharystię koncelebrowali o. Ernest Ogar OFM, asystent regionalny, i ks. Daniel Starzychny, opiekun miejscowej wspólnoty. Oprawę liturgii przygotowali członkowie rady, homilię wygłosił o. Ernest. Towarzyrzyły nam relikwie św. Franciszka.

Po uroczystej Eucharystii cała wspólnota z zaproszonymi gośćmi udała się do salki katechetycznej na krótką przerwę i posiłek. Po nim o. Ernest poprowadził modlitwę z Rytuału na rozpoczęcie spotkania. Zastępca przełożonej Regionu

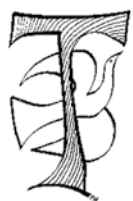
Rybnickiego br. Zygmunt Wolny przeprowadził wizytację braterską, a o. Ernest przeprowadził wizytację pasterską. Podczas wizytacji obecni byli nasz opiekun ks. Daniel Starzychny oraz zaproszona z rady regionu s. Helena Młyńczyk. Następnie przełożona wspólnoty s. Janina Kleban i skarbnik s. Mirosława Kania zdały sprawozdanie z 3-letniej kadencji. Brat Zygmunt Wolny sprawdził wszystkie dokumenty minionej kadencji wraz z kroniką, po których sprawdzaniu wydał opinię, że cała dokumentacja jest prowadzona starannie według zaleceń Rady Narodowej, za co należy się pochwała przełożonej wspólnoty s. Janinie.

Następnie przystąpiono do kapituły wyborczej. Powołano sekretarza i dwóch skrutatorów; na sekretarza s. Helenę Młyńczyk, a na skrutatorów s. Barbarę Raclaw-

ską i br. Izydora Chmielińskiego, członków naszej wspólnoty. W tajnym głosowaniu do rady wspólnoty zostali wybrani: s. Janina Kleban – przełożona (druga kadencja), br. Stanisław Ciupek – zastępca przełożonej, br. Damian Kania – sekretarz, s. Mirosława Kania – skarbnik, br. Jan Raclawski – mistrz formacji. Do prowadzenia kroniki zgodę wyraziła s. Barbara Raclawska.

Po zakończeniu głosowania br. Zygmunt Wolny zatwierdził wybór nowej rady i poprowadził modlitwę końcową oraz życzył nowej radzie owocnej służby we wspólnocie FZŚ. Nowa Rada złożyła przyrzeczenie, że będzie wiernie służyć wspólnocie według wskazań św. Franciszka. Na zakończenie o. Ernest udzielił kapłańskiego błogosławieństwa.

s. Janina Kleban, przełożona

KAPITUŁA WYBORCZA WE WSPÓLNOTY FZŚ PRZY PARAFII ŚW. JÓZEFA W SADOWIE

14 października 2017 roku o godz. 8 z okazji kapituły wyborczej uczestniczyliśmy w Eucharystii sprawowanej przez naszego asystenta duchowego o. Rufina Juraszka OFM. Po zakończonej Mszy św. udaliśmy się do salki na probostwie, gdzie odbyła się kapituła. Przewodniczącą spotkania br. Andrzej Piskorski, zastępca przełożonego regionu, zaintonował pieśń „Przybądź Duchu Stworzycielu”, a o. Rufin odmówił modlitwę na rozpoczęcie kapitu-

ły. Na ten dzień nasza wspólnota liczyła 30 profesów, z czego obecnych było 20 osób. Sprawozdanie z działalności wspólnoty z minionej kadencji przedstawiła przełożona s. Teresa Kapica, sprawozdanie finansowe złożyła s. Irena Gabor. Po dyskusji i przyjęciu tych sprawozdań nastąpiła część wyborcza. W tajnym głosowaniu przełożoną wspólnoty została wybrana ponownie s. Teresa Kapica, a jej zastępcą został br. Piotr Helisz. Do rady wspólnoty wybrani zostali:

s. Irena Gabor, s. Bożena Goniwiecha, br. Marian Kandzia, br. Eryk Umlauf.

Po zakończonych wyborach przewodniczący kapituły złożył życzenia nowej radzie, dalszego rozwoju wspólnoty i szerzenia Franciszkiego „Pokoju i Dobra”. Spotkanie zakończono modlitwą oraz kapłańskim błogosławieństwem udzielonym przez o. Rufina.

s. Teresa Kapica

DZIEŃ SKUPIENIA FZŚ W BOGUSZOWICACH

W sobotę 28 października 2017 roku o godz. 9.30 franciszkanie świeccy z Regionu Rybnickiego spotkali się w kościele parafialnym pw. św. Barbary w Boguszowicach Osiedlu na kolejnym, lokalnym dniu skupienia. Wszystkich uczestników serdecznie powitała przełożona wspólnoty miejscowej s. Aleksandra Zabiegińska, która rozpoczęła modlitwę różańcową w różnych intencjach. Po niej ks. proboszcz Piotr Rożyk powitał wszystkich przybyłych na spotkanie braterskie wraz z o. Gilbertem OFM. Podczas Eucharystii, którą sprawowali ks. Piotr i o. Gilbert, nastąpiło przyjęcie trzech osób do postulatu.

Po Mszy św. cała wspólnota została zaproszona na spotkanie braterskie do salki parafialnej. Przełożona Rady Regionu s. Cecylia Chmielińska przywitała wszystkich przybyłych i podała program spotkania. Wspólnota miejscowa przygotowała dla wszystkich skromny poczęstunek. Następnie o. Gilbert oraz członkowie wspólnoty w kilku zdaniach podzielili się świadectwem wiary. Potem głos zabrał radny ds. formacji Regionu Rybnickiego br. Izidor Chmieliński, który wygłosił konferencję „Umiejętność przyjęcia słowa Bożego”. Czas na tym spotkaniu w miłej atmosferze szybko minął. Na jego zakończenie o. Gilbert udzielił zebranym Bożego błogosławieństwa, i każdy mógł ucałować relikwie św. Franciszka.

s. Aleksandra Zabiegińska

JUBILEUSZE PROFESJI I POŚWIĘCENIE SZTANDARU WE WSPÓLNOTACH W WOŹNIKACH

Uroczystość ta odbyła się 26 października 2017 roku w parafii św. Katarzyny. Rozpoczęła ją o godz. 16 Eucharystia, którą sprawowali: o. Rufin Juraszek OFM, asystent regionalny, o. Feliks Rachwałik OFM, opiekun wspólnoty, oraz ks. proboszcz Roman Pilorz. Z panewnickiego klasztoru przybył z kilkoma współbraćmi i bratem cystersem br. Brunon, gdyż jego

babcia s. Kornelia, a nasza współsiostra, obchodziła 20-lecie złożenia profesji. Tę rocznicę świętowały także: s. Teresa, s. Gertruda i s. Łucja, natomiast 25-lecie profesji obchodziły s. Gertruda i s. Monika. W naszej uroczystości brały udział delegacje z pocztami sztandarowymi z innych wspólnot oraz przełożony Regionu br. Marcin Garcorz wraz z członkami rady: s. Jadwigą Bort, br. Andrzejem Piskorskim, br. Marianem Kandzią. Podczas Mszy św. ksiądz proboszcz poświęcił nasz nowy sztandar, który ufundował dla nas, wdzięczny za nasze zaangażowanie się w życie parafii.

Po Mszy św. razem z zaproszonymi gośćmi udaliśmy się do salki parafialnej, gdzie nasz opiekun o. Feliks wygłosił do zebranych krótkie słowo o św. Franciszku z Asyżu i przykładzie jego życia dla nas. Natomiast siostrom jubilatkom po odnowieniu przyrzeczeń profesji złożył serdeczne życzenia i wręczył pamiątkowe dyplomy. Przy dobrym poczęstunku i śpiewie franciszkanów upłynął nam dalszy czas świętowania. Wszystkim gościom serdecznie dziękujemy za przybycie.

s. Halina

ODESZLI DO DOMU OJCA

Z FZŚ PRZY PARAFIACH:

Świętej Trójcy w Będzinie

- s. Helena Chmielarska, lat 90, we FZŚ 16 lat
- s. Maria Bijak, lat 88, we FZŚ 16 lat

Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Świętochłowicach

- s. Władysława Kaleta, lat 91, we FZŚ 16 lat

NSPJ w Jastrzębiu-Zdroju

- s. Janina Pilarska, lat 78, we FZŚ 33 lata

św. Andrzeja Boboli w Leszczynach

- s. Elfryda Burek, lat 75, we FZŚ 19 lat

Podwyższenia Krzyża Świętego w Przegędzy

- br. Florian Domm, lat 68, we FZŚ 26 lat
- s. Adelajda Gamoń, lat 84, we FZŚ 26 lat

św. Barbary w Rybniku-Boguszowicach Osiedlu

- s. Eryka Skumug, lat 80, we FZŚ 14 lat
- s. Helena Ostrzałek, lat 80, we FZŚ 25 lat

św. Wojciecha w Mikołowie

- s. Stefania Langer, lat 89, we FZŚ 29 lat

MB Różańcowej w Moszczenicy

- s. Regina Ośliżło, lat 88, we FZŚ 30 lat

Wniebowzięcia NMP w Biertułtowach

- s. Anna Jabłonka, lat 95, we FZŚ 15 lat

Świętego Krzyża w Strzebinu

- s. Eryka Nokielska, lat 82, we FZŚ 20 lat

św. Franciszka w Miotku

- s. Hildegarda Brzoza, lat 76, we FZŚ 16 lat

św. Jakuba w Lubszy Śl.

- s. Teresa Wróbel, lat 82, we FZŚ 21 lat

Znalezienia Krzyża Świętego w Rusinowicach

- s. Erna Breguła, lat 91, we FZŚ 25 lat

Świętych Cyryla i Metodego w Knurowie

- s. Franciszka baron, lat 90, we FZŚ 47 lat
- s. Helena Janosz, lat 96, we FZŚ 23 lata

MB Różańcowej w Katowicach-Zadolu

- s. Wanda Czech, lat 96, we FZŚ 21 lat

św. Jacka w Stanowicach

- br. Franciszek Kolasa, lat 86, we FZŚ 29 lat

Wieczny odpoczynek racz im dać Panie...

REKOLEKCJE W PANEWNIKACH

„Jesienne”

W dniach 13–16 listopada 2017 r. członkowie FZŚ i sympatycy św. Franciszka uczestniczyli w rekolekcjach prowadzonych przez o. Adama Wólczyńskiego OFM. Pierwsze nasze spotkanie było przygotowaniem do rekolekcji, by na przykładzie świętych uczyć się rozpoznać nasze powołanie: wolę Boga w naszym życiu.

W roku 2017 minęło 100 lat od dnia, w którym anioł z Fatimy przygotowywał dzieci na spotkanie z Matką Bożą przez trzy objawienia. Uczył pokory, wzywał do modlitwy, pokuty i umartwienia. Jego – i każdego z naszych Aniołów Stróżów – najgorętszym pragnieniem jest, byśmy modlili się z nim i kroczyli w obecności Boga. Odmawiając modlitwę „O mój Boże, wierzę w Ciebie, uwielbiam Ciebie, ufam Tobie, kocham Cię. Proszę Cię, byś wybaczył tym, którzy nie wierzą, którzy Cię nie uwielbiają, którzy Cię nie kochają, którzy Ci nie ufają”, ćwiczymy się w miłości pełnej, która zawiera się w trwałej decyzji wypełniania woli Boga i wychwalania Go we wszystkim.

Podstawą i motywem wstąpienia do FZŚ ma być dążenie do świętości i doskonałości życia. Być w miłości Bożej nie przeciętnikiem, ale gorliwcem, człowiekiem pełnym

zaangażowania. Charyzmat III zakonu i całej rodziny franciszkańskiej to droga pokuty. Chcąc iść drogą pokuty, to trzeba korzystać z sakramentu pokuty i pojednania. I taki był temat pierwszej konferencji: Naśladowcy św. Franciszka są ludźmi pokory, pokuty i zadośćuczynienia za grzechy. Kolejne to: Naśladowcy św. Franciszka są ludźmi głębokiej modlitwy; Synowie św. Franciszka umiłowali Eucharystię; Synowie św. Franciszka są ludźmi czci św. Franciszka i kultu Matki Bożej.

Naśladowca Biedaczyny z Asyżu to człowiek pokory, pokuty i zadośćuczynienia za grzechy, głębokiej modlitwy, czci i kultu Eucharystii (z niej czerpie siłę i wszystkie potrzebne łaski), czci św. Franciszka i kultu Matki Bożej. Jesteśmy grzeszni, ale jeśli zechcemy, to będziemy świętymi. Tego chcenia nam wszystkim i sobie życzył prowadzący o. Adam.

Na zakończenie rekolekcji przybył nasz asystent regionalny o. Maksymilian Brylowski OFM. Były słowa podziękowania dla o. Adama za trud prowadzenia tych rekolekcji i wszelkie dobro. Dziękujemy siostronom służebniczkom w Panewnikach za gościnność. Bogu niech będą dzięki za ten czas spotkania między sobą.

s. Lidia Balcarek

„Zimowe”

Jeszcze nie przebrzmiały echa rekolekcji ogłoszonych w listopadzie przez o. Adama Wólczyńskiego, a tu już nowy rok i nowy cykl rekolekcji dla członków FZŚ. Tym razem nauki głosi o. Innocenty Kiełbasiewicz OFM. Pierwsza tura rekolekcji już za nami. Trwała od 15 do 18 stycznia. Gościli nas i dbały o nasze potrzeby, jak zawsze, niezwykle serdeczne siostry służebniczki z Panewnik.

Przebieg rekolekcji, jeśli chodzi o plan dnia, nie odbiegał od tych z lat poprzednich. Rozpoczęliśmy tradycyjnie – kolacją i Mszą św., w której oprócz rekolekcyjnego kaznodziei uczestniczył również nasz asystent regionalny o. Maksymilian Brylowski OFM. W ciągu następnych dni przeżywaliśmy kolejne Eucharystie i nabożeństwa (Różaniec, Droga Krzyżowa, Koronka do Bożego Miłosierdzia). Z uwagą słuchaliśmy głoszonych konferencji. Dotyczyły one głównie różnych form modlitwy jako dialogu z Bogiem, jej znaczenia dla człowieka i potrzeby otwarcia się na nią.

Czy wiecie, że sakrament pokuty i pojednania to również forma modlitwy? Jeśli nie jesteście o tym przekonani, to zachęcam – weźcie udział w rekolekcjach w następnym terminie. Zaręczam, że o. Innocenty przez głoszone nauki przekona was o ważności

dialogu z Bogiem i przedstawi owoce, jakie właściwie prowadzony dialog przynosi. Jednak żeby modlitwa była owocna, trzeba znać różne jej formy i wiedzieć, jak w pełni nimi się posługiwać. I tą wiedzą podzielił się z wami ojciec rekolekcyjny.

Nowością tegorocznych rekolekcji były pewne obrzędy, których byliśmy uczestnikami. Służyły temu, byśmy mogli lepiej wykorzystać moc i sens modlitwy. Pewnie znane są wam słowa *asperges* czy *effatha*. Ale czy znacie obrzędy z nimi związane i ich znaczenie dla chrześcijan? Nauki głoszone podczas tegorocznych rekolekcji na pewno poszerzą waszą wiedzę na ten temat. Wyjedźcie z Panewnik bogatsi nie tylko o wiedzę, ale i o przeżycia, które pomogą wam rozwijać swoją duchowość.

W minionych rekolekcjach wzięło udział tylko 16 osób, a jest nas o wiele więcej. Dla pozostałych chętnych są jeszcze dwa terminy – w marcu i listopadzie. Może warto zarezerwować sobie trzy dni urlopu, by dowiedzieć się, jak przy pomocy różnych form modlitwy zostać wiarygodnym świadkiem Ewangelii. Przecież to właśnie ma być zadaniem uczniów św. Franciszka.

s. Aleksandra

ADORACJA NOWONARODZONEGO

Kolejny raz przeżywaliśmy czas Bożego Narodzenia i kolejny już raz tercjarze franciszkańscy adorowali żłóbek, by wyrazić swoją wiarę, miłość i przywiązanie do Dzieciątka Jezus. Adorację Bożej Dzieciny poprowadził o. Fryderyk Grzesiek OFM wraz z s. Magdaleną Lipowicz. Rozważania były przeplatane pięknymi polskimi kolędami.

Tegoroczne hasło pod panewnickim żłóbkiem brzmi: „Duch, który umacnia miłość”. Boczne sceny szopki ukazują działanie tego Ducha w życiu człowieka. W pierwszym skrzydle ukazano scenę Zwiastowania, a w drugim przedstawiono Ojca Świętego, który wskazuje na sanktuarium św. Józefa w Kaliszu, gdyż trwa również Nadzwyczajny Rok św. Józefa.

Głównym punktem adoracji była Eucharystia. Na początku Mszy św., którą sprawował bp Marek Szkudło, wszystkich zgromadzonych gorąco powitał wspaniały gwóźdź klasztoru panewnickiego o. Sergiusz Bałdyga OFM. Celebrans, po pozdrowieniu go przez przełożoną Regionu Kato-wickiego s. Julię Niemiec, wyraził radość z naszej obecności przy żłóbku, mówiąc: „dobrze, że jesteście, że mogę w waszych twarzach rozpoznać Tego, który jest Bogiem w sercach naszych”.

Biskup Marek wygłosił także homilię, w której mówił m.in.: – Święty Franciszek szczególnie umiłował tajemnicę Wcielenia i chciał, żeby ona wciąż żyła, byśmy wciąż przeżywali tajemnicę Boga z nami, bo wówczas taka postawa ma sprawić, że inni poczną Jego bliskość. Cytując sługę Bożego kard. Stefana Wyszyńskiego: „Betlejem łączy wielu ludzi, ale także sprowadza Boga między ludzi i uczy ich patrzeć na siebie braterski-mi oczyma”, kaznodzieja wskazał, że to jest właśnie sens i potęga braterskiego zrównania warstw społecznych. Jesteśmy jedną wspólnotą dzieci Bożych, bo zostaliśmy w społeczeństwie przez Jego mękę, śmierć i zmartwychwstanie usynowieni, jesteśmy dziećmi Bożymi. Stawiamy szopki, śpiewamy kolędy, ale nie zapominajmy o osobistym doświadczeniu Boga, bo możemy ulec tradycji i pozostać na zewnątrz. Odnosząc się do wydarzeń z życia św. Franciszka homileta porównał ołtarz do żłoba. Jezus przyszedł do żłoba, ponieważ chciał być tym pokarmem, którym należy się sycić. Pan Bóg przychodzi do nas z tą miłością, która może nas prze-

mienić. W postawie dziecięctwa mamy przyjąć ten dar, gdyż chodzi o to, byśmy stale chodzili w poczuciu obdarowania, by innych obdarowywać. Maryja jest przykładem otwarcia się w wielkiej pokorze na to, co chce Bóg. Jeśli ty chcesz tego, co chce Bóg, to już nie ty działasz, ale działa Duch Święty. Duchowość franciszkańska uczy takiego przeżywania liturgii dziecięctwa i pokory, które były u Maryi i św. Józefa. W tym roku mamy uświadomić sobie, że jesteśmy napełnie-

ni Duchem Świętym. Otwórzmy się, by Pan nas umocnił, byśmy rozlewali pokój.

Po Mszy św. udaliśmy się na spotkanie opłatkowe w domu parafialnym. Były życzenia z opłatkiem, śpiew kolęd oraz inscenizacja pt. „Wspomnienie” w wykonaniu tercjarzy z okręgu sosnowieckiego. Natomiast Rycerze św. Franciszka przedstawili trzy sceny z „Narodzenia Jezusa”. Spotkanie upłynęło w świątecznej atmosferze.

s. Lidia Balcarek

25-LECIE WSPÓLNOTY FRANCISZKAŃSKIEJ

Niedziela 15 października 2017 roku dla strzebińskiej wspólnoty FZŚ była szczególna, ponieważ w tym dniu obchodziliśmy jubileusz 25-lecia jej powstania. Na dziękczynną Mszę św., sprawowaną o godz. 11 pod przewodnictwem o. Rufina Juraszka OFM, przybyli przedstawiciele 20 wspólnot Regionu Lubliniecko-Tarnogórskiego z 11 franciszkańskimi pocztami sztandarowymi i całą Radą Regionu na czele. Tę wyjątkową uroczystość ubogaciła nasza prawie 40-osobowa strzebińska orkiestra, w której swoje talenty rozwijają młodzi chłopcy i dziewczęta.

Na początku Mszy św. ks. proboszcz Sebastian Marecki powitał wszystkich kapłanów, gości oraz licznie przybyłych parafian. Homilię wygłosił o. Rufin, nawiązując do potrzeby zaangażowania się człowieka

w dzisiejszym świecie w sprawy Boże. Postawił pytanie, czy we współczesnej rodzinie matka i ojciec przekazują swoim dzieciom oprócz wykształcenia również naukę Jezusa Chrystusa.

Po Mszy św. można było uczcić relikwie św. Franciszka przez ucałowanie. Każdy otrzymał pamiątkowy obrazek świętego. Następnie uwieczniliśmy nasze jubileuszowe spotkanie pamiątkowym zdjęciem przed głównym wejściem do kościoła.

Na dalsze świętowanie naszego jubileuszu udaliśmy się do miejscowego Domu Kultury, gdzie w pięknie udekorowanej sali radośnie przeżywaliśmy braterskie spotkanie w gronie kapłanów i przybyłych gości. Radość wielką sprawiła nam młodzież szkolna, która pod kierownictwem pani Iwony Skop przygotowała piękny spektakl słow-

no-muzyczny, za co jesteśmy im ogromnie wdzięczni.

Po występach młodzieży przedstawiliśmy prezentację komputerową ze slajdami pt. „Ze wspomnień minionych lat”. Później były kwiaty, życzenia, prezenty i sympatyczne rozmowy, a także piosenki franciszkańskie przy dźwiękach gitary w wykonaniu Uli Świerc – „Nutki” i całej rozśpiewanej sali. Nasz piękny jubileusz zakończyliśmy modlitwą na stojąco, śpiewając: „Nie umiem dziękować Ci, Panie, bo małe są moje słowa, zechciej przyjąć moje milczenie i naucz mnie życiem dziękować”.

W tym miejscu pragnę raz jeszcze serdecznie podziękować ks. proboszczowi Sebastianowi Mareckiemu za zaangażowanie i pomoc przy organizacji jubileuszu, pocztom sztandarowym, orkiestrze, wójtwi Gminy Koszęcin, wszystkim gościom za życzenia i prezenty oraz wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do pięknego przeżycia naszego franciszkańskiego jubileuszu.

Historia powstania wspólnoty

Na zaproszenie ówczesnego proboszcza ks. Jerzego Cedzicha do naszej parafii pod koniec października 1992 roku przybył franciszkanin o. Florian Smolnik OFM, głosząc kazania powołaniowe. Zaproponował wtedy założenie w Strzebinu wspólnoty FZŚ.

Aprobatę pójścia śladami św. Franciszka z Asyżu wyraziły wówczas 33 osoby, które rozpoczęły okres postulatów. Na następnym spotkaniu wybrana została Rada Wspólnoty, w której skład weszły: s. Bożena Duda, s. Teresa Witek, s. Barbara Potempa oraz s. Maria Parkitna. Ustalono, że wspólnota będzie spotykać się w każdą drugą niedzielę miesiąca w parafialnej salce. Na początku częstym gościem na naszych spotkaniach była sekcyjna s. Krystyna Królikowska z Lublińca, która pomogła nam zrozumieć nieznaną jeszcze sprawę franciszkańską i była naszym pierwszym mistrzem formacji. Po niedługim okresie nastąpiły kolejne wybory do rady, w której skład weszli: s. Teresa Witek, br. Jan Macioszek, s. Bronisława Ziara, s. Barbara Potempa oraz s. Maria Parkitna. Czas szybko mijał i w następnych latach nasza wspólnota liczyła już ponad 60 braci i sióstr.

Każdy kolejny rok to czynny udział tercjarzy w życiu naszej parafii, tj. w adoracji przy żłobku Bożej Dzieciny, w Drodze Krzyżowej, nabożeństwach majowych, różańcowych, okolicznościowych adoracjach. W okresie bożonarodzeniowym organizowaliśmy spotkania opłatkowe połączone z odwiedzinami kolędowymi. Organizowaliśmy wiele

W STRZEBINIU

pielgrzymek krajowych i zagranicznych. Nawiedzone miejsca to: Asyż, Rzym, Wenecja, Padwa, Lourdes, La Salette, Marizell, Medjugorje, Svatá Hora, Słuck, Soligorsk, Góra Świętej Anny, Chęciny, Święty Krzyż, Kałków-Godów, Krzeptówki, Czerna i wiele innych. Uczestniczyliśmy także spotkaniach z naszym papieżem św. Janem Pawłem II, np. w Krośnie w 1997 roku. Do Kalwarii Zebrzydowskiej pielgrzymowaliśmy w Wielki Piątek. Często ze wspólnotą pielgrzymował o. Sylwester Haśnik OFM, który był również naszym asystentem duchowym. Siostry i bracia miło wspominają wyjazdy do Panewnik bądź Lubecka, gdzie odbywały się regularnie tzw. Dni Braterstwa. Uczestniczyliśmy również w spotkaniach w domu franciszkańskim w Lublińcu. Na 5. rocznicę powstania wspólnoty FZŚ sprowadziliśmy relikwie św. Franciszka, zaś na 10-lecie ufundowaliśmy sztandar franciszkański.

Święty Franciszek był człowiekiem radosnym, dlatego według pomysłu i za namową asystenta o. Sylwestra wspólnoty FZŚ w naszym regionie zaczęły organizować w swoich parafiach regionalne spotkania braterskie, tzw. Franc-bale. W Strzebinie po raz pierwszy odbył się on w lutym 1999 roku. Radosne spotkanie poprzedziła Msza św., a następnie wszyscy udali się do pięknie udekorowanej sali Domu Kultury, by uczestniczyć w zabawie bezalkoholowej. Obejrzelśmy występy Rycerzy św. Franciszka, wspólnie śpiewaliśmy przeróżne piosenki, a tańce trwały do późnych godzin wieczornych. Na nasz kolejny „Franc-bal” przybył nawet ks. Ząszel ze swoją góralską kapelą.

Przy naszej wspólnocie FZŚ przez 15 lat istniała liczna grupa Rycerzy św. Franciszka, założona przez o. Sylwestra. Dzisiaj wielu z nich kończy studia, a inni pozakładali już swoje rodziny, jednak przy okazjonalnych spotkaniach miło wspominają tamten czas, szczególnie rycerskie rekolekcje organizowane w Koconiu u s. Wandzi na Żywiecczyźnie, która swój dom i czas oddawała w posiadanie małym rekolekcyjnistom.

Kolejne lata upływały we wspólnocie bardzo szybko. Z naszej tercjarzkiej gromady w ostatnim dwudziestopięcioleciu odeszły już do Boga 22 osoby. Odeszli do Pana również jej założyciele – o. Florian Smolnik, ks. proboszcz Jerzy Cedzich oraz asystent o. Sylwester Haśnik. Dziękując za wszelkie dobro, pamiętamy o nich w modlitwie. Dzisiaj dzięki nim możemy świętować jubileusz 25-lecia powstania franciszkańskiej wspólnoty.

s. Teresa Witek

HISTORIA WSPÓLNOTY W STANOWICACH

Wspólnotę FZŚ w Stanowicach przy parafii pw. św. Jacka założył ojciec prowincjał z Panewnik, co stało się 20 kwietnia 1970 roku. Ówczesnym proboszczem parafii był ks. prof. Edmund Górecki. Dekret natomiast otrzymaliśmy 22 stycznia 1999 roku (Dz. 25/2/99) po zgodzie biskupa pomocniczego archidiecezji katowickiej Gerarda Bernackiego. Kanonicznie wspólnotę miejscową FZŚ przy parafii erygował o. Józef Czura OFM. Pierwszym asystentem wspólnoty od roku 1970 był o. Tarsycjusz Waszecki OFM. Od 2016 r. asystentem regionalnym jest o. Ernest Ogar OFM, a obecnie opiekunem naszej franciszkańskiej wspólnoty jest ks. proboszcz Eugeniusz Durczok. W roku założenia wspólnota liczyła 97 osób, natomiast profesję złożyło 40, a do roku 2011 powiększyła się o kolejnych 17 członków. Od roku 2017 wspólnotę tworzy 20 tercjarzy, w tym najstarsza z nich s. Stefania Penkała, która ma 91 lat, nadal jest sprawna i jest mistrzem formacji. Przełożonymi od 1970 r., zmieniając się kadencyjnie, były s. Małgorzata Biela, s. Elżbieta Profaska, s. Alicja Piecha.

W roku 1995 obchodziliśmy jubileusz 25-lecia istnienia wspólnoty. Z tej okazji uroczystą Mszę św. z odśpiewaniem „Te Deum” sprawowali o. Konstanty Saternus OFM i ks. proboszcz Jerzy Leichman. Obecnie czekamy i przygotowujemy się na nasze 50-lecie w roku 2020. Zakupiony przez wspólnotę sztandar św. Jacka poświęcony został 1 października 1978 roku przez o. Tarcysjusza. Natomiast intronizacja relikwii św. Franciszka odbyła się 20 czerwca 1999 roku. Relikwie wprowadził o. Dymitr Żeglin OFM wraz z proboszczem E. Durczokiem.

W naszej wspólnocie przekrój wiekowy to osoby w wieku 51–65 lat, 12 osób powyżej 80 lat i 4 osoby chore. Uczestniczymy w spotkaniach braterskich, szkoleniach, pielgrzymkach, rekolekcjach, adoracjach w Regionie Rybnickim. Z pocztom sztandarowym stawiamy się na uroczystościach, jubileuszach, proce-

sjach Bożego Ciała. Spotkania wspólnoty wraz z Mszą św. i Koronką do Bożego Miłosierdzia odbywają się w trzeci piątek każdego miesiąca. Po Mszy ks. proboszcz E. Durczok głosi konferencje. Ponadto co-rocennie organizujemy opłatek wigilijny.

s. Adelajda

WSPÓLNOTA FZŚ W KATOWICACH-ZADOLU

W roku 2018 będziemy się radować ze srebrnego jubileuszu naszej wspólnoty FZŚ, założonej przez śp. o Sylwestra Haśnika OFM oraz jego rodziców – br. Pawła Haśnika i s. Zofię Haśnik. To radosne wydarzenie będziemy świętować w październiku – miesiącu poświęconym Matce Bożej Królowej Różańca Świętego – w którym wspólnota powstała. Wówczas w parafii MB Różańcowej w Katowicach-Zadolu o. Sylwester Haśnik, franciszkanin wywodzący się z Zadola, głosił kazania powołaniowe. Zaraz po niedzieli powołaniowej 17 października 1993 r. nastąpiło spotkanie informacyjne i zawiązała się wspólnota. Później w obecności przełożonego Regionu FZŚ w Katowicach br. Henryka Cubera dokonano wyboru pierwszej rady wspólnoty (24.10.1993) i pierwszego przełożonego wspólnoty – br. Pawła Haśnika, który trzykrotnie (z przerwami) pełnił tę funkcję. Na początku jej liczebność wynosiła 12 osób. Obecnie jest 17 tercjarzy i dwóch kandydatów oraz kilku sympatyków przychodzących na spotkania. Na przestrzeni 25 lat odeszło do wieczności 12 osób, za których nieustannie modlimy się, również w czasie zamawianych w ich intencji Mszy Świętych.

Oficjalne potwierdzenie swego istnienia wspólnota uzyskała 22 stycznia 1999 roku w akcie erekcyjnym nadanym przez

o. Józefa Czurę, ministra Prowincji Wniebowzięcia NMP w Panewnikach. Wspólnota spotyka się w drugi poniedziałek każdego miesiąca, a także w innym czasie w zależności od potrzeb.

Przynależność do FZŚ to przede wszystkim życie duchowe, troska o nie, nieustanne ożywianie swej osobistej więzi z Bogiem przez pielęgnowanie cech duchowości właściwej charyzmatowi św. Franciszka z Asyżu – określonych w Regule FZŚ i jego Konstytucjach Generalnych. Franciszkański Zakon Świeckich, jako wspólnota ludzi żyjących w świecie, oprócz dążenia do osobistego uświęcenia, ma także cel apostołski poprzez oddziaływanie na swe środowisko żywą wiarą i charyzmatem swego założyciela. Wspólnota pragnie ożywiać i ubogacać życie duchowe parafii, pogłębiając religijność wiernych w Katowicach na Zadolu w duchowości naszych świętych patronów – Biedaczyny z Asyżu i bł. Anieli Salawy – których relikwie otoczone są szczególną czcią przez parafian. Ścisłe współpracujemy z ks. proboszczem Piotrem Kluczką i naszym opiekunem ks. Piotrem Kędziorem, i działamy w naszej parafii. Jest to widoczne na co dzień poprzez apostołstwo liturgiczne, apostołstwo słowa, dzieła miłosierdzia, parafialną Caritas, radę parafialną.

Asystenci duchowi FZŚ wraz z kapłanami z naszej parafii – pod troskliwym okiem księdza proboszcza – systematycznie, bardzo przystępnie, w ciekawy sposób przybliżają nam Ewangelię i zasady życia w duchu rad ewangelicznych. Przypominają nam o potrzebie modlitwy, o „cudzie przemiany” osobistej, o konieczności ponownego uświadomienia sobie naszego franciszkańskiego powołania. Tak jak za czasów św. Franciszka z Asyżu, także i dzisiaj świat oraz Kościół potrzebują naszego ewangelicznego świadectwa.

Ojciec Sylwester Haśnik, długoletni asystent Rycerzy św. Franciszka, głosił również rekolekcje – nie tylko rycerzom, ale również nam. Był to błogosławiony czas, bowiem o. Sylwester miał szczególny dar odczytywania natchnień Bożych. Przewodził niepowtarzalne modlitwy o uzdrowienie i uwolnienie przed Najświętszym Sakramentem. Swoimi naukami budził w nas świadomość i odpowiedzialność wobec zadań wynikających z godności bycia dzieckiem Bożym w Kościele i świecie. Zawsze dobrze go wspominamy i modlimy się w jego intencji.

br. Jan Srokowski,
przełożony

HISTORIA WSPÓLNOTY FZŚ W BIERUNIU NOWYM PRZY PARAFII ŚW. BARBARY

Wspólnota FZŚ w naszej parafii została założona za zgodą ks. proboszcza Andrzeja Bartosza 26 czerwca 1996 roku. Została wyłoniona ze wspólnoty przy parafii pw. NSPJ, do której należeliśmy. Uroczyste założenie odbyło się 4 listopada 1996 roku podczas Mszy św., którą celebrował ks. bp Gerard Bernacki. Wspólnota liczyła wtedy 12 członków, a przełożoną była śp. s. Rozalia Blacha. Opiekunem sekcji regionu tyskiego był wówczas br. Andrzej Biskup, a opiekunem wspólnoty ksiądz proboszcz. 27 kwietnia 1997 roku odbyła się pierwsza wizytacja bratersko-pasterska.

Od początku powstania wspólnoty spotykamy się w pierwszy czwartek każdego miesiąca. Rozpoczynamy nabożeństwem przed Najświętszym Sakramentem o powołania kapłańskie, zakonne

i misyjne, potem Msza św. i spotkanie formacyjne w salkach katechetycznych. 4 października 1998 roku został poświęcony sztandar wspólnoty. Naszymi asystentami wspólnotowymi byli: śp. o. Cherubin Kuczowicz OFM, o. Miron Górecki OFM, o. Tobiasz Kołodziejczyk OFM i od 2016 roku o. Maksymilian Brylowski OFM, natomiast opiekunami: ks. proboszcz Andrzej Bartoszek, ks. Dariusz Niesiobęcki, ks. Józef Grygier, ks. Marek Antosz, ks. Waldemar Wróbel, śp. ks. Sławomir Jopek, ks. Damian Grelik i obecnie ponownie proboszcz ks. Andrzej Bartoszek. 21 stycznia 2007 roku w naszej parafii odbyło się uroczyste wprowadzenie relikwii św. Franciszka. Mszę św. koncelebrowali o. Tobiasz Kołodziejczyk i ks. Andrzej Bartoszek. 14 lutego 2007 roku wspólnota za aprobatą księdza proboszcza i zgodą

abp. Damiana Zimonia, ówczesnego metropolity katowickiego, została erygowana kanonicznie.

Dziś nasza wspólnota liczy zaledwie 9 osób. Ostatnia kapituła wyborcza odbyła się 1 września 2016 roku. Obecni byli przełożona regionu s. Julia Niemiec, o. Maksymilian Brylowski OFM, ks. proboszcz A. Bartoszek. Przełożoną została wybrana s. Krystyna Śleziona, jej zastępcą s. Maria Trela, sekretarzem s. Barbara Momot, skarbnikiem s. Dorota Śleziona, a mistrzem formacji s. Małgorzata Rojek.

Co roku wspólnota bierze udział w regionalnej pielgrzymce do Turzy Śląskiej w maju oraz w ogólnopolskiej pielgrzymce FZŚ na Jasną Górę w lipcu.

s. Barbara

**SPOTKANIE WSPÓLNOTY FZŚ W STRZEBINIU
PODCZAS OBCHODÓW 25-LECIA JEJ ISTNIENIA (15.10.2017)**

**NOWO WYBRANA
RADA WSPÓLNOTY
W BIERTUŁOWACH
Z O. ERNESTEM OGAREM OFM,
19.10.2017 R.**

**SPOTKANIE BRATERSKIE
W DNIU SKUPIENIA
W BOGUSZOWICACH,
28.10.2017 R.**

**WSPÓLNOTA FZŚ
PRZY PARAFII ŚW. JACKA
W STANOWICACH
– OPŁATEK W 2017 R.**

**UCZESTNICY REKOLEKCYJ W LISTOPADZIE 2017 R. W PANEWNIKACH
(PROWADZĄCY O. ADAM WÓLCZYŃSKI OFM)**

WIZYTACJA REGIONU KATOWICKIEGO – 21.10.2017 R. (s. 23)

UCZESTNICY REKOLEKCYI NARODOWYCH FZŚ,
KALWARIA ZEBRZYDOWSKA 6–8.10.2017 R.

WSPÓLNOTA FZŚ PRZY PARAFII
W KATOWICACH-ZADOLU

SPOTKANIE FZŚ PRZY PARAFII
ŚW. KATARZYNY W WOŹNIKACH

UCZESTNICY REKOLEKCYI W STYCZNIU BR.
W PANEWNIKACH, KTÓRE PROWADZIŁ
O. INNOCENTY KIEŁBASIEWICZ OFM (s. 26)

